

Oroszházi HARANGSZÓ

XIII. évfolyam 2. szám · 2006 pünkösdje

Isten neve törölve

Lesz még egyszer pünkösd is

Elegánsan egyszerű zsinagóga áll az Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium Bajcsy-Zsilinszky utcai épületével szemben. Volt hajdanán egy felirata: „*Boruljatok le az Egy Isten előtt.*” Tatarozás előtti állapotában a maga megkopottságában szépen olvasható volt a felirat. Megkopottságával s elhanyagoltságával szomorúan hirdette a zsidóság elleni rettenetes büntetést (holokauszt, soá), amit egy sátáni ideológia – a náciizmus – nevében követtek el, s melynek következtében mintegy 6 millió zsidó veszett oda a náci táborokban. Auschwitz, Birkenau és a többi név iszonyú módon – holttestek elgázosított és elégetett füstjével – íratott fel az égre, ahogy a történelem hajnalán Ábel Káin által kiontott vére kiáltott ugyan csak az égre. Így a 20. század egyik sátáni ideológiája következtében „feleslegessé” vált az orosházi zsinagóga is. Elhanyagoltsága, tatarozatlansága néma tanúként utalt a sátáni tragédiára.

Évek óta szomorúan néztük és láttuk a méltatlanul elhanyagolt épületet, hiszen többet és mást érdemelt volna ez a történelmi emlékmű. Voltak ötletek, de azután kificamodott és ízléstelen politikai vádaskodások következtében a megszülető tervek elhaltak, és maradt minden a régiben. A vakolat némán pergett a falakról, a ki-tört ablakokon át galambok röpdöstek ki és be, a tető pedig csak ideiglenesen tartóztatta fel a rázúduló esőt. Olyan volt ez az épület a város valóságában, mint az emberi testen az elrákosodott seb.

Örömmel láttuk tehát, hogy megkezdődött az épület rendbetétele, sokéves adósság volt ez már. Mégis: az örömből üröm vegyül! A tiszteletnek, a múlt tiszteletének a hiánya miatt, a zsidóság iránti tisztelet hiánya miatt. A sokat szenvedett

zsidóság megérdemelte volna – és ebbe a hajdani orosháziak is beletartoznának –, hogy semmit ne változtassanak az épület külsején, különösen olyasmit ne, ami szellemi értelemben is fontos tartozéka volt az épületnek.

A timpanon alatti részen – ha kopot-tan is – olvasható volt a felszólítás: „*Boruljatok le az Egy Isten előtt.*” (fénykép-dokumentum bizonyítja ezt). S ez a felirat eltűnt a festés során. Isten neve törölve a lett zsinagógaépület homlokzatáról. S persze a szívekből is. Nem vagyunk hivattak minősíteni ezt a lefestést, csak eszünkbe jut a keserves szójáték: lekenték a szent nevet. A héber Messiás szó pedig eredetileg azt jelenti: felkent. Itt viszont lekenték az Isten nevét. Nincs rá szükség.

Vallási műveletlenség következtében sokan „zsidó templomként” emlegették, emlegetik ezt az épületet, nem tudva, hogy Izraelnek csak egyetlen egy temploma volt valaha a Sionon, melyből mára csak a – médiában gyakran szereplő – siratófal maradt. A mózesi áldozati törvények értelmében áldozatot csak a jeruzsálemi templomban lehetett bemutatni, máshol áldozni pogány dolog lett volna. Többek között ezért is harcoltak sokat az ószövetségi próféták. Krisztus áldozata után nem sokkal lerombolták a rómaiak az egyetlen templomot, és nem kerülhetett sor többé az ószövetségi áldozatra. Amiképpen a Zsidókhöz írt levélben olvassuk, egyetlen áldozat, az újszövetségi, a krisztusi áldozat van érvényben: „*az ő akarata szentelt meg minket Jézus Krisztus testének feláldozása által egyszer s mindenkorra. [...] Ő ellenben, miután egyetlen áldozatot mutatott be a bűnökért, örökre az Isten jobbára ült, és ott várja, hogy ellenségei zsámolyul vettessenek lába alá. Mert egyet-*

len áldozattal örökre tökéletessé tette a megszentelteket. De bizonyosságot tesz nekiünk a Szentlélek is.” [Zsid 10,11kk]

A „zsinagóga” kifejezés eredetileg a görög szünagógein szóból keletkezett, s azt jelentette, hogy összegyülekezni. Ebből lett a gyülekezeti ház = zsinagóga. A Törvény tanításának helye. Isten rendjének a tanítása. A Törvényt Jézus sem törölte el: „*Ne gondoljátok, hogy azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem a törvényt vagy a próféták tanítását. Nem azért jöttem, hogy érvénytelenné tegyem, hanem hogy betöltssem azokat. Mert bizony mondom néktek, hogy amíg az ég és a föld el nem múlik, egy ióta vagy egy vessző sem vész el a törvényből, míg minden be nem teljesedik.*” [Mt 5,17–18]

Gyökössy Endre „*Őstörténet*” című olvasmányos műve végén található a Titanic tragédiájáról az a nem mellékes történelmi adalék, hogy a hajót elsüllyeszt-hetetlennek tartották, és mindenfelé hangoztatták, hogy „*ezt még az Isten sem süllyesztheti el*”, azaz nincs szükség az Istenre. 1912. április 12-én elindult a Titanic, és április 14-én éjjel 23.40-kor „*az elsüllyeszthetetlen*” egy jéghegynek ütközött, és még azon az éjjelen elsüllyedt.

Megrendülve állunk meg Isten színe előtt, hogy legyen egyszer felénk is pünkösd! Amikor nem eltöröljük, nem lemeszeljük Isten nevét, hanem leborulva imádjuk Őt. Marad a makacs hit: lesz még egyszer felénk is pünkösd, mely a földhöz ragadt, lelkiileg megvakult emberi lélek ünnepe lesz, amikor majd mégis belé-árad Isten Szentlelke! „*Mi nem a meghátrálás emberei vagyunk, hogy elveszünk, hanem a hitői, hogy életet nyerjünk.*” [Zsid 10,39]. Lesz majd egyszer igazi pünkösd is!

Pünkösd képek

Mindnyájan szeretünk képeket nézegetni. A képek jobban megragadnak bennünk. Vannak talán olyan képeink, amiket egy életen át őrzünk. Legyen az fénykép, festmény, vagy talán csak egy magunkban hordozott kép. A képek sokszor szó nélkül kifejezik azt, amit sok szó sem tud kifejezni. Elgondolkodtatóak, megragadóak.

Ezért van, hogy a szép és komoly beszéd is képes! A „képtelen”, fogalmakkal telesűrített beszédet nehéz megérteni. De egy-egy kép a mondatokban azonnal megmutatja a lényegét.

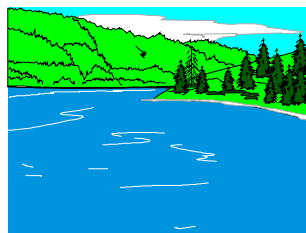
Nem szoktunk arra gondolni, hogy a Biblia is tele van képekkel. A régi templomokban ezért festettek bibliai jeleneteket, mert azok is „prédikáltak”, szavak nélkül is. Jézus szavai is „képes” beszédek. Gondoljunk példázataira, illetve „én vagyok” ígéire (szólító, pásztor, ajtó és folytathatnánk a sort).

Most pünkösd képeket szeretnék „iderajzolni”. A Szentlélek személyéről, eljövételéről, munkájáról sokat lehet beszélni, de legjobb itt is képeket használnunk. Milyen képeket használ az Újszövetség, vagy akár Jézus a Lélekről és munkájáról? Talán ezek a képek jobban bennünk maradnak, mint sok szó „képtelen” magyarázata.

A Lélek „szél” – „láthatjuk” az első képet. „Hirtelen hatalmas szélrohamhoz hasonló zúgás támadt az égből, amely betöltötte az egész házat, ahol ültek... amikor zúgás támadt, összefutott a sokaság...” – olvassuk a pünkösd történetben. A Lélek munkája szélvihar képében? De nem ugyanerről a „szélről” szól Jézus is Nikodémust tanítva: „A szél arra fúj, amerre akar, hallod a zúgását, de nem tudod, honnan jön és hová megy. Így van mindenki, aki Lélektől született.” Igen, mert a Lélek szele nem külső, hanem *belső vihart* támaszt. Ezért olvassuk, hogy mindenki értette, amit Péter pünkösdkor prédikált, és „amikor ezt hallották, mintha szíven találták volna őket.”

Olvastam egy érdekes egyháztörténeti könyvet. „Ha Isten szele fúj” – ez volt a címe. Ebből a szempontból veszi végig a könyv írója az egyház történetét pün-

kösdőtől a maga koráig: ha Isten szele fúj, ott és akkor *ébredés* támad. Volt egy magyar teológusunk is, Gáncs Aladár, aki ugyanebből a szemszögből nézte végig az egyház történetét. Nincs igazuk? Az egyház története igazából véve nem az ébredések története is? Ha Isten szele fújni kezd, ott újjászületés történik, ott ébredés támad. Talán még vannak, akik velem együtt emlékeznek az 1948-as nagy ébredésre, hazánkban és egyházunkban is. Megteltek a templomok, nem volt elég az istentisztelet hetenként, egészhetes gyülekezeti evangélizációk folytak, és a konferenciaközpontok is zsúfolásig megteltek. Magam nem voltam képes elég szalmásakot tömni a Gyenesdiásra, Kapernaumba érkezőknek! Érdekes, sőt figyelemre méltó arról olvasni, hogy napjainkban Nyugat-Európában üresülnek, Kínában pedig egyre inkább megtelnek a templomok. Bárcsak Isten szele feltámadna, végigfújna hazánkon, egyházunkon és az egész világon. Bárcsak ez a szél a Te szívedet is megérintené!

A Lélek „víz”. Itt a következő kép. „Ha ismernéd az Isten ajándékát, és hogy ki az, aki így szól hozzád: adj innom, te kértél volna tőle, és ő adott volna neked *élő vizet*” – mondja egy fáradt, poros, szomjas vándor a samáriai asszonynak a kút mellett. Az élő víz friss és állandó, üdítő forrás. Nekem, a köszeginek mindig a hegyen levő „hét forrás” jut eszembe, a hét vezérről elnevezve; állandóan jön, folyik, télen-nyáron, és az egész várost ellátja bőven. Sokan érkeztek fel a hegyre fáradtan, szomjasan, de sokan üdültek fel, s vittek is magukkal ebből az „élő vízből”. Persze ebből elvinni ugyan lehet, de az már nem ugyanaz. Oda kell menni a forráshoz mindig! Meg eszembe jut egy evangélizációs lapunk az előbb említett ébredés idejéből, annak a címe is „Élő Víz” volt, de be kellett szüntetni! A lapot lehetett, de az élő víz forrását nem lehetett eltömní! S ez a víz azóta is üdít, újít, erősít sokakat, akik merítenek abból. Gerendási lelkész koromban csodáltam egy forrást: télen-nyáron zubogott, télen megfagyott, mégis jött a víz belőle. A Lélek ilyen állandó,

tiszta forrás, élő és életető víz. Boldog, aki merít belőle, Jézus szavát hallgatva. Ez a forrás ma is nyitott, „rendelkezésünkre áll”, csak kérni, meríteni kell. S ahogy a samáriai asszony élete újult, újulhat a miénk is napról napra. Ez is ismételhető csodája a pünkösdnek! Csak ki kell nyitni a Bibliát, be kell ülni a templom padjába, részt kell venni egy-egy alkalmon, *szomjas szívvel!* Ebben Te is részesülhetsz!

A Lélek „tűz”. „Majd valami lángnyelvek jelentek meg előttük, amelyek szétoszlottak és leszálltak mindegyikükre.” S a következmény: „megteltek mind Szentlélekkel és különféle nyelveken kezdtek beszélni.” Nem erről a tűzről olvasunk már Jeremiásnál is, amikor „csontjaimba rekesztett tűzről” ír? Igen, a Lélek tűz, ez a „tisztító tűz”, nem más! És „tüzzessé”, más szóval tanúvá tud tenni, s a néma száj kinyílik, és beszélni kezd Isten nagyságos dolgairól, méghozzá mindenkinek érthetően! Sőt talán hozzátehetjük, nemcsak szólásra, hanem cselekvésre is indít. „A hitnek keze és lába van” – olvastam egy igemagyarázatban. Valóban! S ezt „Isten tüze” tudja megtenni, ami nem „Isten nyila”, pusztító villám, hanem tanúvá formáló erő és hatalom. S ahol Isten tüze ég, lángra lobban, ott tanúk támadnak minden gyülekezetben és a föld minden pontján. Hiszem, hogy Orosházán, az evangélikus gyülekezetben szintén. Ne mondd, hogy idős, beteg vagy! Téged is tanúvá tud tenni „Isten áldott tüze.”

Az Orosházi Harangszó szerkesztőlelkésze „Pünkösd hitvallást” kért tőlem, talán csaldóva olvassa e helyett a „pünkösd képeket”. Hitvallásom azonban: tudom, hogy egyházunknak ma sok mindenre szüksége van. „Szabad légtérre”, intézményekre, megújult istentiszteletre, fiatal munkásokra és még anyagiakra is. De nem erre van szükségünk igazán? Meggyőződésem, hogy még ma sem „túlélésért”, hanem elsősorban Isten szelért, vízért és tüzért kellene imádkozni! S hitvallásom másik része az, ami Péter pünkösd utáni felismerése volt, s aztán Pál „evangéliuma”: ez az ajándék kivétel nélkül *mindenkié, bárkié* lehet korlátlanul, aki Jézust elfogadja, hallgatja.

Isten „szele, vize és tüze” érintését, hatását, munkáját kérem az orosházi testvérek számára és újító áldását a Te számodra is.

Dr. KEVEHÁZI LÁSZLÓ

Krisztus megosztja a világot?

A tanítványok és a világ, a keresztyének és a világ, mi és a világ. Amióta Isten megteremtette a világot és benne az embert, egyetlen pillanatra sem szűnt meg ez a kettősség.

Már Káin és Ábel is e kettősség áldozata volt: az egyik Istent szerette, a másik a világot szerette és benne önmagát. Életük célját is kétféleképpen látták: az egyik Istené akart lenni, a másik pedig a világé. Egyik ártatlanul meghalt, a másik gyilkos lett.

Ez a kettősség határozza meg egész életünket, és nem hiába mondom azt, hogy kettősség: mert aszerint, hogy melyikünknek mi az életcélja, kétféle ember létezik: a tanítvány, aki szereti Istent, s a világ fia, aki nem szereti, sőt gyűlöli Istent.

Az ige szerint a tanítvány, a keresztyén ember – tehát mi – szemben állunk a világgal. Nem azért mintha különbek lennénk a világnál, hanem mert van valaminél, ami neki esetleg nincs: hitünk, szeretetünk és megismerésünk Krisztushoz kapcsol minket. Amikor Isten mellett döntöttünk, hallgattunk az Ő hívására, Krisztus tanítványai, s ez által az Övéi lettünk, a magáévá tett minket.

Lelkünkben kivonultunk a világból. Amikor Jézus feltámadt, majd a mennybe ment, egy felhő eltakarta a tanítványai elől – elvándorolt ebből a világból, hogy az Atyánál éljen mindörökké.

A mi lelki exodusunk egészen más. Testi valóságunkkal itt vagyunk a világban. A világ azonban ellenségünk, mert a (hitetlen) világ gyűlöli Istent, Krisztust. S ha gyűlöli, akkor üldözi is. Nem kell azon csodálkozni, hogy a világ ellenünk fordul, vagyis üldöztetése sorsunk.

Miért gyűlöli Istent a világ? Mert emberi ésszel fel nem fogható, amit érte tett: egyszülött fiát adta áldozatul – „normális ember” nem öli meg saját gyermekét mások váltságára.

Miért gyűlöli a világ Krisztust? Mert önként adta magát váltságul az emberekért, bűneikért – „normális ember” nem

adja életét senki másért értelmetlenül, ártatlanul.

Aki pedig elhiszi mindezt, vagyis, hogy Isten egyszülött fiát adta az emberért pusztán szeretetből, és egyszülött fia ugyanezen okért meghalt, magais gyűlöletes. Ilyen jóság nincs, mondja a világ. Gyűlöl, de ok nélkül. Mert a megváltás nem lehet a gyűlölet oka.

Mi és a világ, a tanítványok és a világ, a keresztyének és a világ. Kettősség ez, mely szemben áll egymással. Mert egyfelől van a szeretet, az egymásban maradás világa, és van a gyűlölet, az egymás ellen fordulás világa.

Nem kell részleteznem, mi volt és mi van ma e két világ között. Hogy a gyűlölet hogyan győzte és győzi le mai napig a szeretetet. Magam is átéltem gimnazista koromban, amikor a 80-as évek végén kiállítottak az osztály elé, a katedrára, mert bevallottam: járok templomba. De ez nem múlt el a 80-as évekkel, csak átalakult: az üldözés, a gyűlölet átalakult érdetlenséggé, megvetéssé, lenézéssé, háttérbe szorítássá. Nem tudom, melyik rosszabb, de gyanítom, hogy az utóbbi, mert a láthatatlan ellenséggel nehezebb harcolni. De nem lehetetlen! Mert Isten gyermekeinek van valamelyük, ami nincs meg a világ fiaiban: van Krisztusból fakadó hitünk, szeretetünk, tisztaságunk. Ez biztonságot ad, a legszilárdabb biztonságot, ami csak létezhet. Így már harcolhatunk a sötét erők ellen. Mert minden biztonyságtételünk Krisztus mellett egy-egy győztes csata a sátán ellen. Persze csak az őszinte, igaz hitből fakadó biztonyságtétel, mert a magamutogatás és az, hogy lassan-lassan többnek hisszük magunkat Urunknál, az nem biztonyságtétel. Amikor csak a szavunk bizonyít, szemben a merőben más tetteinkkel és életünkkel, magyarul, amikor bort iszunk és vizet prédikálunk.

Az őszinte biztonyságtétel azért fontos, mert Krisztus Urunk erre bízta önmagát, az Ő hírét a világban. Kezdetben a 12-re, aztán azokra, akik követték őket ke-

resztül a századokon minden őszinte és igaz tanítványra, végezetül ránk, mai szolgálóira, tanítványaira. Nem mindegy, mit hirdetünk, hogyan hirdetjük, mikor hirdetjük.

Vajon megtesszük-e alkalmas és alkalmatlan időben? Vajon ez lett-e őszintén életünk célja? Vagy csak azért lettünk az Úr szolgálói, mert nem volt más, mert valami féle karrierben reménykedtünk, mert anyagi haszonnal kecsegtettek bizonyos jelek? Vajon mit rejtegetünk lelkünk mélyén?

De Krisztus ad rá lehetőséget, hogy megválaszoljuk ezeket a kérdéseket: a vigasztaló, pártfogó Szentlélek elhossa az igazságot, a szeretetet, a hűség ajándékát. A Szentlélek képes arra, hogy az igazi célra irányítsa gondolatainkat, érzelmeinket, lépteinket. Az igazi célra, mely nem más, mint elvinni Krisztust a világnak. A másik felének, amely még nem ismeri Őt, és mert nem ismeri, könnyebbnek látja gyűlölni. Első hallásra elítéli Istent, mert megölte egyszülött fiát és elítéli Krisztust, mert szó nélkül vállalta a dicstelen halált.

De a második, harmadik, sokadik szóra talán megérti a világ is, hogy csak azért élhet még mindig, mert Isten és Jézus mindezt megtette. De a sokadik szóra megérti a világ a Válságot, mely maga az élet.

Talán egyszer már nem lesz kettősség az embervilágban. Csak ennyi lesz: tanítványok, keresztyén és nem keresztyén hívők, mi.

Addig is rengeteg a munka. Kell a Pártfogó, hogy erőt adjon hozzá, és ha már minden megvan, csak tenni kell, biztonyságot kell tenni az emberért, a csupa szeretetből önmagát odaadó Krisztusról. Ámen!

*Elhangzott (Jn 15,16–18,4a alapján)
2006. március 30-án, Orosházán, az
LMK-ülésein.*

VERES RAVAI RÉKA

Pünkösdváró Tanyanap 2006

A Cinkusai Baráti Köre 2006. június 3-án, szombaton 10 órától „Pünkösdváró Tanyanapot” rendezett az egykori cinkusi iskola udvarán (ma az Orosfarm Szövetkezet székháza). Az esemény Ribár János evangélikus esperes ünnepi megnyitójával vette kezdetét. Ezután bárki kipróbálhatta magát szalmafonásban, fazekasságban, termésháza-, textiljáték-, rongybaba- és

mézeskalács-készítésben. A programban szerepelt még népi tánc és sárkánybemutató is. A rendezvényen közreműködött az orosházi Bokréta Népdalkör. A rendezőség „Mit jelent számomra a pünkösd?” címmel a helyszínen gyermekrajz pályázatot is hirdetett a 6–12 éves korosztály számára.

A rendezvény célja volt a népművészet különböző válfajai és a tanyai életformához kapcsolódó játékok ünnep előtti felvonultatása, a résztvevők aktív bekapcsolása a hagyományőrzés és -ápolás különleges világába.

Júdás evangéliuma

Egy sokáig elveszítettnek hitt apokrif evangéliumot tártak nemrég a nyilvánosság elé. A kopt nyelven ránk maradt kéziratot a hetvenes években találták meg Egyiptomban. Egy múkinckereskedő nagy profit reményében a nyugati világ egyetemeinek, illetve nagypénzű gyűjtőinek kínálta, majd 2000 után sikerült a már a tönkremenetel útján lévő iratot restauráltatni a National Geographic Társaságnak. A nagy szenzációként beharangozott felfedezés bemutatását magyarországi médiaviszonyokhoz szokott tévénezőként tárgyilagossá nevezhetem. Angol nyelvű fordításban olvasva a szöveg ténylegesen azt tartalmazza, ami az ismeretterjesztő csatorna feldolgozásában látható volt.

Az evangéliumról sikerült neves tudósoknak megállapítani, hogy az irat nem hamisítvány, hanem valóban a korai századokból való, ha nem is egykorú az általunk használt és elismert evangéliumokkal. Itt le kell szögezni, hogy a hitelesség nem egyenlő az igazsággal, mivel az

eredetiség csak azt jelenti, hogy a korai egyház időszakában olyan, gnosztikusnak nevezett filozófiai irányzat alkotta az iratot, amely szemben állt az igazsággal. A keresztyének nem tudták elfogadni azt, hogy Jézusra és az ő tanítványaira hivatkozva idegen szellemiséget képvisel ez az irányzat, melynek lényege, hogy teljes mértékben szétválasztja a fizikai és a szellemi világot. A testet a lélek börtönének tartják, amelynek fogságából meg kell szabadulni. Jézus valóságos testté létét és feltámadását nem fogadják el, nem is hiszik. Arra hivatkoznak, hogy ők birtokában vannak annak a tudásnak (gnózis), amely megváltást szerez az embernek. Az evangéliumban is ez tükröződik vissza.

Júdás evangéliuma szerint Jézus halála előtt három nappal Júdással nagy titkokat közöl. Jézus beavatja őt a világ keletkezésébe. A Bibliától teljesen idegen kozmológiát tár eléje. Csillagokról, fénylényekről, furcsa nevű angyalokról beszél. Kijelenti neki, hogy Júdás segíti Őt abban,

hogy megszabaduljon látszattestétől. Az evangéliumban a legfurcsább, hogy Jézus rendre kineveti a tanítványokat, majd-hogynem röhög tudatlanságukon. És állítása szerint Jézus gyermekalakban is megjelenik nekik még itt a földön, halála előtt. A Bibliát jól ismerőt ezek az állítások nem téveszthetik meg, mert teljesen idegenek, nekünk erre a hangra nem kell hallgatni. Annak idején azt a tanítást eretnekségként elítélték. Nem gondolom, hogy a Júdásról kialakult képünket revidálni kellene. Júdás tragikus sorsát önmagának köszönheti. Ő saját maga felett mondta ki az ítéletet.

Kívánom azt, ahogy az egyház korai idejében sikerült megőrizni a tanítás tisztaságát, úgy legyen ez most is, csakis a tiszta evangéliumot fogadjuk el, és aszerint éljünk!

Jézus Krisztussal való kapcsolatunkat ne zavarja meg semmilyen régi vagy új idegen tanítás!

LACZKI JÁNOS

Kelj fel és járj!

Felejtetetlen pillanat, amikor a gyermek járni kezd. Ő maga sem tudja, mi történik vele. Ámuló mosollyal, széttárt kezecskéivel egyensúlyozva előbb tétován, majd egyre biztosabban rakosgatja egyik lábát a másik elé. Szemből a meglepetés öröme, győztes diadala sugárzik.

A család boldogan nézi, esetleg beírják a naptárba a nagy esemény dátumát, de tulajdonképpen természetes dologként, a fejlődés soron következő állomásaként könyvelik el az új teljesítményt.

Talán kevesen gondolkodnak el ilyenkor a teremtés csodáján. Azon, hogy az egész világmindenség, benne Földünk, a rajta lévő teremtmények, és közöttük mi, emberek micsoda különlegesen felépített, utánozhatatlan pontossággal működő egyedi gépezetként élünk, mozgunk, jövünk-megyünk, járunk-kelünk, tesszük a dolgunkat. Amíg a szervezetünk gépezete hiba nélkül működik, meg sem fordul a fejünkben, hogy ez egyáltalán nem is természetes. Nem magától értetődő! Nem valami jogos járandóság! Sokkal inkább ajándék! Isten ajándéka!

Ezt rendszerint akkor vesszük észre, amikor a gépezetben valami megakad,

megbillen, amikor akár baleset, akár betegség következtében testünk egyszer csak már nem úgy működik, mint azelőtt. Amikor az addig megszokott mozdulatok, vagy egyszerűen a lépéseink is fájdalmassá, nehezzé válnak. Nincs más hátra, orvoshoz kell fordulnunk!

Milyen jó, hogy az orvostudomány ma már igen sok – egyre több – betegség tud segíteni, de ne felejtjük el, hogy ez is Isten ajándéka! Ő teremtett minket olyanná, hogy képesek legyünk értelmünket, ügyességünket, tudásunkat fejleszteni. Az Ő akaratából van mind több bajra gyógymód, s vannak olyan elhivatott orvosok, akik valóban életcéljuknak, hivatásuknak tekintik munkájukat, s tud-

ják, hogy a beteg embernek nem elég a testét gyógyítani, lelkével is törődni kell.

Papp Lajos, a kiváló szívsebész vallja, hogy eredményesen gyógyítani csak szeretettel lehet, és csak Isten kegyelméből! A gyógyuláshoz nem elég az orvos szakszerű, pontos munkája. Egy ponton túl Isten segítségével és a beteg hite nélkül kevés a remény. Kelj fel és járj!

Orvos és beteg számára felemelő, örömteli élményt jelentenek a nehéz napok, fájdalmak, műtét után a lábadozás első lépései, majd a visszatérés az egészséges életbe. Kelj fel és járj!

Jó lenne, ha minden betegségünk biztosan jóra fordulna, megújult egészségben indulhatnánk tovább!

Tudnunk kell azonban azt is, hogy földi életünk véges. Egyszer mindegyikünk számára elérkezik az a pillanat, amikor e testben már nem adatik meg a gyógyulás. Ám jó hinni, tudni, hogy Megváltónk áldozata árán az örökkévalóság lesz osztályrészünk, hogy eljön a feltámadás pillanata, amikor porunk felett elhangzik a kegyelem boldogító biztatása: Kelj fel és járj!

FÜRST ENIKŐ

Kerextrémek

A címbeli kifejezést azokra a keresztyénekre alkalmazzák, akik az átlagától elütő módon élnek. Értem ez alatt az öltözködést, furcsa szokásokat. Ezeket az embereket nagyon hamar elítéljük, mondván, hogy ők csak színleg hisznek Krisztusban, és amit tesznek, az egyáltalán nem arról árulkodik, hogy keresztyének lennének.

Pedig az igazság az, hogy valójában nem is tudjuk, hogy mit csinálnak. Hogy esetenként miért öltöznak feketébe, és miért játszanak vad zenét. Mi csak azt látjuk, hogy mások, mint mi. És ettől már extrémnek nevezzük őket? Pedig ez nem is itt kezdődik. Nézzünk egy kicsit a dolgok mögé! Hol is kezdődik az extrémítás?

Az átlagkeresztyén napja abból áll, hogy reggel felkel, fogat mos, elindul a suliba vagy a munkahelyre, és egész nap tapossa a mókuskereket. Aztán este holtfáradtan hazaesik, jó magyar szokás szerint teletömi magát, mert csak ilyenkor van ideje enni, és tévzés után elalszik annak tudatában, hogy másnap újra kezdődik az egész.

Mi ebben az extrém? Az, hogy keresztyénként teszi mindezt. Hogy tud mosolyogni, ha a boltban az eladó mogorván elévágja a kívánt holmit. Hogy a hölgyeket előreengedi az ajtóban, és tud kedveset szólni, még ha legszívesebben a szöges ellentétét is csinálná. Igen. Az extrémítás itt kezdődik. Azért extrém, mert kilóg a sorból. Nem rúg bele az utcán koldulóba, hanem esetleg vesz neki egy hamburgert. Nem röhög az undorító vicceken és nem dobja szerelmét az első veszekedés után. Komolyan mondom, ezek a „szürke keresztyének” sokkal extrémebb dolgokat csinálnak, mint azok, akik görkorsolyával száguldanak le a Mont Blanc-ról.

Persze azért lehet szó szerint is érteni a kerextrémiséget. Mert voltak és vannak is ilyenek szép számmal.

Volt egy idős úr, aki naplójában ezt írta a barátjáról: „Immáron 63 éve és 8 hónap-

ja imádkozom érte minden nap, hogy megtérjen. Még nem történt meg, de meg fog. Hogyan is lehetne másképp, hiszen imádkozom!” Ez a barát az idős úr temetésén elfogadta az Urat.

Volt egy lány. Elisabeth Eliottnak hívták. Hét évet várt arra, hogy a kedvese feleségül vegye. Addig jártak jegyben és tanulnak, távol egymástól. Majd egy év házasság után a férjét, aki akkor 25 éves volt, megölték a kecsua indiánok. Elisabeth néhány évvel később visszament az indiánokhoz, hogy elmondja: megbocsátott, mert Jézus Krisztus neki is megbocsátott. És férje gyilkosai között élt még évekig.

Nem lenne elég a hely, ha szólnék még a „pokol angyalaiból” „menny angyalivá” avansált motoros bandáról, melynek minden tagja megtért. Óriási motorjaikon, Bibliával a farzsebükben járják az országot, hogy elvigyék az örömhírt a „vad” vidékekre.

De ott van a zene terén a Blindsight, Mortification, P.O.D. vagy a Pillar, akik – mondjuk úgy – nem mindennapi öltözetben játszik a kőkemény rock dalokat, süvöltő stílusban, zsoldárt zengedezve. Akkora elektromos hárfájuk van, amekkoráról Dávid még csak álmodni sem mert volna. És mindez miért? Hogy elvigyék az örömhírt a fekete szívekbe, a fekete lyukakba.

De ott vannak a brazil vagy magyar focisták (például Gera), akik egy VB-döntő után nem szégyellnek a focipálya közepén ünneplés helyett imádkozni.

Sokan vannak tehát a kerextrémek. Ki így, ki úgy. De ha ezzel Istent szolgálják,

én azt mondom, jó annak lenni. Még ha csak átlagos, szürkefajtának is.

Egy nemrég olvasott idézet jut eszembe minderről: „Boldogok az extrémek, mert ők öröklék az elismeréseket... de vigyázzatok, hogy extrémításotokat ne az emberek előtt gyakoroljátok, hogy lássanak titeket, mert így nem kaptok jutalmat a mennyei Atyától, hanem Isten előtt, aki titokban figyel és látja azt is, ami nem nyilvánosan történik. Ő majd megfizet nektek ezért.” Szeretettel:

LASZLI BEÁTA

Az Orosházi Evangélikus Gimnázium Alapítvány számlájára 2005-ben 251 824 Ft érkezett. Ebből 1% személyijövedelemadó-felajánlás 181 824 Ft, egyéb támogatás 70 000 Ft volt. Ezen összeget az intézmény nevelésre, oktatásra, képességfejlesztésre, ismeretterjesztésre és kulturális tevékenységre fordította. Köszönetet mondva az eddigi támogatóért, kérjük, hogy felajánlásaikkal 2006-ban is segítsék az Evangélikus Gimnázium Alapítvány működését. Adószámunk: 19062310-1-04

Alapítvány kuratóriuma

A Ravasz Antal Alapítvány számlájára 2005-ben 179 102 Ft érkezett. Ebből 1% személyijövedelemadó-felajánlás 3703 Ft, földhaszonbérleti bevétel 124 399 Ft, egyéb támogatás 51 000 Ft volt. A fenti összeget az érettségiző diákok ösztöndíjára fordítottuk. Köszönetet mondunk az eddigi támogatásért, kérjük, hogy felajánlásukkal segítsék a Ravasz Antal Alapítvány működését. Adószámunk: 18375200-1-04

Alapítvány kuratóriuma

Bonyhádon jártunk

„A kavicsot nem kalapácsütés, hanem a víz kitartó munkája formálja széppé.”

[R. Tagore]

A területi bibliaismereti verseny után nagy izgalommal készültünk az országosra. Boldogság és bizonytalanság érzése kavargott bennünk. Boldogság töltötte el a szívünket, amiért túljutottunk már néhány akadályon. Ez alatt jobban megismertük Pétert, a tanítványokat és az Úr Jézust. Bizonytalanság pedig azért volt bennünk, mert a legtöbben még nem vettünk részt ilyen országos megmérettésen. Oldódott bennünk a feszültség, amikor találkoztunk vidám, jókedvű, az ország minden részéből érkező evangélikus diákokkal.

Orosházáról busszal indultunk, s közben csatlakoztak hozzánk szarvasi testvéreink is. Az utazás közben Erzsike néni segítségével gyönyörködtünk a hazai táj változatosságában. Az autóbusz ablakából megfigyeltük a különböző felszíni formákat, a szélesen hömpölygő Dunát. Néhányan közülünk még nem is jártak ilyen dombos-dombos tájon.

Bár hosszú volt az utazás, bőven maradt még energiánk a Bonyhádon szervezett esti programokon való részvételre: csocsó-bajnokság, sakk, társasjáték, tornatermi versengések.

A finom vacsora után (amihez még csoki is járult) hosszú és romantikus sétára indultunk az evangélikus templomba. Az ott tanult énekeket dúdoltuk a kollégiumba vezető úton. Bár ekkor már késő este volt, és otthon ilyenkor már ágyban szoktunk lenni, a hangulatunk még csak ekkor hágott tetőfokára. A jó meleg szobában sokáig tréfálkoztunk, mire elnyomott az álmom.

Bár reggel rosszul esett a korai felkelés, szemünkből azonnal kitörölte az álmot az a tény, hogy tulajdonképpen ma van a verseny napja. Felkészítőink, Erzsike

néni és Klárka néni nyugtatgattak minket, de mi láttuk rajtuk, hogy azért ők is izgulnak.

A reggeli áhítat arról szólt, hogy mindannyian, akik ide érkezünk, már győztesek vagyunk. A lelkész bácsi megfogalmazása szerint: önmagunk felett arattunk győzelmet azzal, hogy ilyen mélységig képesek voltunk beásni magunkat a Biblia ismeretébe.

Különösen hálásak vagyunk a rajzversenyért, amelyre mi is beneveztünk a „Jézus a tengeren jár” című történettel. Jóllehet akkor nem nyertünk, mégis úgy éreztük, hogy hasznunkra szolgált ennek a jelenetnek a részletesebb felelevenítése, mivel a versenyfeladatok között jelenet rögtönzése is szerepelt. A mi borítékunk pont ennek a történetnek a címét rejtette magában. Így már vidáman, otthonosan mozogtunk az esemény feldolgozásában. Ötletgazdagságunk ennek is volt köszönhető.

A díjkiosztás igazi seregszemle volt a zsűfólásig megtelt tornateremben. Felmelő érzés volt számunkra, amikor a 3–4. osztályos kategória első díját átvehettük.

Igazi örömet hozott a Bonyhádon töltött két nap, mert Isten áldása kísért bennünket. Köszönetet mondunk az országos verseny szervezőinek és iskolánknak, az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumnak, valamint közvetlen felkészítőinknek: Dr. Szabó Istvánné Erzsike néninek és Balczó Jánosné Klárka néninek.

Bízunk abban, hogy részesülhetünk még ilyen nagy élményben, hiszen nemcsak a verseny, de a társakkal való együttléti is felejtethetetlen volt.

A csapat tagjai:
LAZANYECZ GYÖRGY,
QUINTZ BOGLÁRKA,
PALCSEK BALÁZS,
SZABÓ TAMÁS

Április 11.

A költészet napja

József Attila és Márai Sándor születésnapja. Én most magamban ünnepelek, magam gondolataival vagyok elfoglalva, miközben József Attilát, Márait, Vörösmartyt, Petőfit, Adyt, Wass Albertet olvasok. De kezembe kerülnek az orosházaiak is: írók, költők, helytörténészek, történészek, mert most körülöttem itt vannak a könyvek. Közöttük ünnepelek. Nem tudom, hogy más miként teszi. Nem tudom azt sem, hogy hányan gondolnak valójában a versre, az Írásra és az írásra, hány embernek fontos ez, hány ember szánt arra legalább tíz percet, hogy elolvasson legalább egy verset, vagy egy oldalt egy jó könyvből, esetleg éppen a Könyvek Könyvéből. Mert a könyv, az írás, az nem „lárfifári” gondolat.

Ünnepelek és eszembe ötlök egy különös gondolat: „vajon hogyan maradt fenn az évezredek során egy ilyen kicsi nép, a magyar nyelve? És miért maradt meg? Úgy gondolom, nem maradhatott volna fenn, ha nem születtek volna olyan csodálatos dalok, mondák, legendák magyar nyelven, mint amilyenekre igazán büszkék lehetünk. Ezért boldogság az, hogy anyanyelvem magyar.

S mennyi ideig élt búvópatakként a magyar nyelv! Ám az irodalom, a költészet révén mindent túlélte! A reformáció korában kezdett nagykorú lenni a Biblia, a zsoltaérok, a prédikációk révén, s olyan költők által, mint Balassi Bálint, Zrínyi Miklós, Batsányi János, Berzsenyi Dániel, Vörösmarty Mihály, Petőfi Sándor, Arany János, Ady Endre, Babits Mihály, Kosztolányi Dezső, József Attila, Radnóti Miklós, Pilinszky János, Illyés Gyula, Nagy László, és mások, de a dráma- és prózaírókról még nem is szóltam. Egy-egy verset, zsoltaért elolvasok, aztán megnézem a filmet Márai Sándor művéből: *A gyertyák csonkig égnek...* Nekem ez így lett ünnep!

FÜLÖP BELA

Az egyházközség anyagi élete

Nagyon fontos az egyházközség lelki élete, de időnként szót kell ejtenünk az anyagiakról is. A lelki életet a gyülekezeti (igei) alkalmak segítik elő, de a gyülekezeti összejevetelek számára helyiségekre, világításra, fűtésre van szükség. A gyülekezeti alkalmakat biztosító épületeket és eszközöket (pl. orgona, fűtésrendszer) karban kell tartani. Egyre magasabbak a költségek: a rezszi, a tatarozások összege. S már sok mindent – pénzhiány miatt – el sem tudunk végezni. Időzített bombaként tekintünk

előregedett tetőinkre, különösen a gyülekezeti ház, és az alvégi parókia tetőzete néz ki rettenetesen rosszul, és állandóan a beázásoktól rettegünk. Toldozzuk-foltozzuk ezeket, mert többre nincs pénzünk, felújításról nem is ábrándozhatunk.

Ezért kérjük a gyülekezet tagjainak adakozó szeretetét, hogy valamilyen szerény szinten rendben tarthassuk a templomot, az épületeinket, az orgonánkat, de a fűtési és világítási rendszereket is. Szeretnénk jövőre a nagyon tönkrement toronytövet – erkély alatti részt – rendbe hozatni. Szeretettel kérjük a testvérek megértését és segítségét: igehallgatású és imádságú, valamint az adakozó támogatást.

RIBÁR JÁNOS *ig. lelkész*

Hajts Bálintra és Podsztrelen Györgyre emlékezünk

Emlékező Keresztyén Gyülekezet!
Tisztelt Orosháziaiak!

Rögös utat jártak be a mai Orosháza alapítói addig, míg biztonságos hazát keresve, 1744. április 24-én, 262 évvel ezelőtt elfoglalták e környéket, a teljesen néptelen pusztát. Életük újrakezdéséhez Krisztusba vetett hitük adott erőt. Az előzményekről most annyit, hogy a Tolna vármegyei Zomba földbirtokosa, bizonyos Döry báró megalékelte, hogy a Dunántúl más részéről falujába húzódtott parasztok nem az ő, hanem saját, evangélikus vallásukat gyakorolják. Elhatározásukat a földtulajdonos előtt is megerősítették, kijelentvén, hogy evangélikusok maradnak a jövőben is. A protesztánsüldözések korában a báró teljesen természetesnek tartotta, hogy a szolgálásra született földművelő néppel szemben kíméletlenül érvényesítheti a földesúri jogot, az akié a föld, azé a vallás elvét. Az 1725-ben alapított Zombán az üldözöttek évekig kitarítottak: a kemény fenyegetések, a kínzások hatására sem tértek át földesuruk vallására, hűséggel ragaszkodtak hitükhöz. Amint lehetőségük adódott, szomorú szívvel hátrahagyták mindenüket, inkább vállalkoztak a hosszú vándorútra, bízva Istenben, hogy Békes vármegyében véget ér vesszőfutásuk, s zaklatások nélkül élhetik le hátralévő életüket. Visszatekintve mi már tudjuk, a vallásüldözés még évtizedekig eltartott, a nép azonban az evangélikus lelkészek és a tanítók tekintélyének hatására nem vándorolt el innen, ennek eredményeként Orosháza sem tűnt el a térképről.

Mivel egyházunkhoz kötődnek az orosháziai „honfoglalásának” legfőbb mozzanatai, nekünk, itt születetteknek, e helyen élőknek, megtisztelő kötelességünk a település alapítóinak, sokak őseinek emlékét őrizni.

Az orosházi evangélikus egyházközség nagy lelkészek és tanítók szellemiségét őrzi. Olyanokét, akik vezető szerepet játszottak a község kulturális életében, a helyi iskolaügyben.

Látványosan szaporodnak az egykori lelkészeink és jeles tanítóink nevét megörökítő kövek egyháztörténeti emléparkunkban. Most, a városalapítás évfordulóján a 23. követ Hajts Bálint evangélikus lelkész, a 24. emlékkövet pedig Podsztrelen György volt evangélikus tanítónk tiszteletére helyezük el.

Hajts Bálint a Felvidékről érkezett az Alföldre. 1875. október 15-én született a Szepes vármegyei Szepesbélán, Hajts Pál és Gulden Amália gyermekeként. Apja a falu evangélikus lelkésze volt. Tanulmányairól annyit tudunk, hogy középiskoláit a szepességi Késmárkon, illetve Nyír-egyházán végezte. Bizonyára elhívást érzett a lelkeszi pályára, apja példája is ösztönözhetette: a teológiát Pozsonyban kezdte, majd a poroszországi, hatalmas múlttal bíró greifswaldi egyetemen fejezte be.

Papi szolgálatának első állomása a szülőhelye szomszédságában fekvő Igló volt, ahol segédlelkészként szerzett gyakorlatot. 1904. május elején jött Orosházára, Mendöl Lajos káplán utódként, akit Nagyszénásra választottak megparókusnak. Érkezéséről formálisan tudósít egyházközségünk 1900. május 22-én felvett jegyzőkönyve. Ezek szerint: „*Nt. Veres József esperes úr bemutatja a maga mellé meghívott Hajts Bálint s. lelkész urat, s ajánlja őt a képviselőtestület és az egyház jóindulatába. A képviselőtestület örömmel üdvözlí tisz. Hajts Bálint s. lelkész urat, működésére Isten áldását kéri!*” Harsányi Sándor lelkész 1900. októberi halála után Veres József egyedül maradt parókusként. Így tehát volt alkalma gyakorlatot szerezni és részt vállalni a közel 18 ezer lelket számláló orosházi evangélikus gyülekezet munkájában. Naponként hirdette Isten igéjét, keresztelt, esketett, temetett, kiszolgáltatta az Úr szent vacsoráját, látogatta a híveket. A fennmaradt évkönyvek szerint a polgári fiúiskola minden osztályában ő tanította az evangélikus hittant. 1902-ben aztán megérkezett a tapasztalt és energikus Kovács Andor, az új alvégi lelkész, komoly feladatokat átvállalva a gyülekezet lelki gondozásából.

Bizonyára nem járunk messze az igazságtól, ha azt mondjuk, az új évszázadban megújult egyházközségünk is. 1902 tavaszán, az orosházi gyülekezet történetében először, pályázatot hirdettek a harmadik lelkeszi állásra. Az elnökség javaslatára a június 1-jei közgyűlésen Hajts Bálintot egyhangúlag megválasztották. Bizalmat kapott, bővült feladatköre, megnőtt a felelőssége. Napi lelkeszi szolgálata mellett a Veres József által Orosházán megjelentetett *Evangélikus Egyház és Iskola* című lap segédszerkesztőjeként országosan is ismertséget szerzett magának, folyamatosan publikált, lelkiismeretesen dolgozott. Úgy tűnt, a 28 éves lelkész gyökeret eresztett Orosházán. Ezt látszik

igazolni az is, hogy 1903. július havában feleségül vette Veres József lányát, a 19 éves Ilonát. Sőt, a következő évben megszületett első gyermekük, aki a keresztségben szintén az Ilona nevet kapta.

Egy évszázad távolából – írott források hiányában – nehéz magyarázatot találni rá, mi indította Hajts Bálintot arra, hogy 1905 márciusában feladja ígéretesen induló orosházi szolgálatát, és a nem egészen ezer főt számláló gyomai evangélikus gyülekezet lelkésze legyen. (Helyére Okályi G. Adolfot választották.) Gyomáról (hét esztendő után) 1912-ben visszatért a Tátra keleti lábánál fekvő Késmárkra, ahol Kirchknopf Gusztáv Ede mellett kezdte meg lelkeszi munkásságát.

1913-ban Budapesten látott napvilágot a jeles német teológus, Pfennigsdorf Krisztus a modern szellemi életben című könyve, Hajts Bálint fordításában. A kötet előszavában Hajts azt írta: „*nagy és mélyreható forrongások korát éljük... ez a könyv eszköz akar lenni a keresztyén világnézet mélyítésére és megerősítésére.*”

Egy feljegyzésben annyit találtam még róla, hogy 1926-ban a tátraaljai egyházmegye alesperese. Szerencsés véletlennek tekinthető, hogy a közelmúltban Hajts Bálint további életéről és családjáról sikerült néhány adalékot összeszedgetni. A most 95 éves Zsitva Zoltánné Sass Márta, az 1930-as évek sokszoros magyar teniszbajnoka, legutóbbi orosházi látogatásakor elmondott, illetve leveleiben leírt több érdekességet. Sass Márta néni ugyanis nagy idők tanúja, hiszen édesanyja az 1867–1948-ig élt Sass Ferencné Veres Julianna volt, a sokszor emlegetett Veres József esperes-lelkészünk edestestvére. Tehát Veres József lánya, Hajts Bálintné Veres Ilona, Sass Mártának első unokatestvére. Tőle tudom, hogy Hajts Bálintéknak öt gyermeke érte meg a felnőttkort. Az Orosházán született Hajts Ilona gyógyszerészdiplomát szerzett, később férjével, dr. Olsvay Kázmérral Münchenbe költöztek. Anna cseh származású férjével, Karl Brezinával a németországi Trierben, Erzsébet Stuttgartban, Margit Bécsben lakott. Ötödik gyermekükről, Bálintról nem tud a családi krónika. A második világháború után a már idős Hajts Bálint és felesége Késmárkról Münchenbe vándorolt. Itt Ilona lányuk segítségével tudtak új életet kezdeni, aki ekkor már a Szabad Európa Rádió bemondója volt. Hajts Bálint Münchenben halt meg 1952-ben.

A másik új emlékkövön Podsztrelen György tanító nevét örököztük meg. Néhányan még emlékszünk lányára, Molnárné Podsztrelen Juliska nénire, aki az Eszperantó utcáról egészen idős koráig eljárt templomunkba. Szívesen beszélt arról, hogy az első világháború utáni években rendszeresen zongorázott a moziban, a némafilmek vetítése közben. Időnként segített ebben az orosházi rokonainál vendégeskedő középiskolás Rózsa Miklós is, a többszörös Oscar-díjas zeneszerző.

Podsztrelen György Békéscsabán született 1853. március 15-én, Podsztrelen György csizmadia és Lipták Fego Erzsébet gyermekeként. Szülőhelyén kezdte tanulmányait, majd a Benka Gyula vezette szarvasi tanítóképzőben végzett el három évet. Egyházközségünk levéltárában őrzött oklevelét 1873-ban írta alá Sopronban Karsay Sándor szuperintendens. Rövid sárszentlőrinci kitérő után 1873. november 1-jén érkezett meg Orosházára, Gólián Mihály mellé segédtanítónak. 1878. október 6-ától, miután kiállotta a próbát, „mely orgonávali énekítés és az egyházi elnökség által kitűzött vallásos tárgy feletti katekizálásból állt”, megválasztották

a Kettőssánc téri új iskola I. és II. vegyesosztályának tanítójává, ahol egészen 1889-ig hatékonyan oldotta meg oktató-nevelő munkáját.

1878-ban családot alapított, Bikádi Juliannát vette feleségül. 1884-ben Ritter János igazgató mellett három evangélikus pedagógus: Podsztrelen György, Erős Sámuel és Varga István indította el a helyi tanoncoztatást. 1896-ban Podsztrelen Györgyöt választották meg az ipariskola igazgatójának, ezt a tisztségét felelősséggel viselte egészen 1902-ig.

Egy 1891-es adat szerint 1918 gyermek járt Orosházán a 13 evangélikus elemi népiskolába, 13 tanítóhoz. Podsztrelen Györgyhöz 177-en, de például Klár Bélához 233, Kocsondi Józsefhez 188, Ritter Jánoshoz 182 tanuló iratkozott be.

1897-ben megalapították a Békésvármegyei Általános Tanítóegyesület Orosházi Járáskörét, amelynek első elnökévé Podsztrelen Györgyöt kérték fel. Korabeli újságokban, jegyzőkönyvekben, évkönyvekben nyoma van annak is, hogy a település dalkarát vezette, s több cikluson át volt az iskolaszék tagja.

1900-ban épült fel a központi evangélikus népiskola a Meszes-kisközből, itt az

V–VI. fiú- és leányosztályt tanította egészen 1911-es nyugdíjba vonulásáig. Mindig tisztelet vette körül, ahogyan ez belőle is áradt. A legteljesebb harmóniában élt családjával, tanítványaival, a szülőkkel, az egyházközség vezetőivel. 38 évig tanított Orosházán. Kántorként olyan nagynevű lelkészekkel szolgált, mint Torkos Károly, Győry Vilmos, Harsányi Sándor, Veres József, Kovács Andor, a másik emlékkövön szereplő Hajts Bálint, Okályi G. Adolf, Horémusz Pál. Orosházán fejezte be földi pályáját 1916. február 1-jén. Még nem töltötte be 63. születésnapját.

Hajts Bálint és Podsztrelen György életének zsinórmértéke volt az alábbi ige: „*éljétek méltón ahhoz az elhivatáshoz, amelylyel elhívattatok, teljes alázatossággal, szelídséggel és türelemmel; viseljétek el egymást szeretettel, igyekezzetek megtartani a Lélek egységét a békesség kötelekével*” [Ef 4,1–3]. Legyen áldott Hajts Bálint és Podsztrelen György emléke!

(Elhangzott 2006. áprilisi 23-án.)

KOSZORÚS OSZKÁR

Tavaszi krónika

Harangszó újságunk

Gyülekezetünk lapja az idén március 5-én jelent meg első alkalommal, Invocavit, azaz böjt kezdete után az 1. vasárnapon azzal a szándékkal, hogy lelki értelemben előkészítse a gyülekezeti hitéletet böjtre, nagyhétre és feltámadás ünnepére.

Textilkiállítás a Bille-házban

Március 8-án Polgár Rózsa textilművész gobelin-kiállításának megnyitására került sor a Bille-házban. Az eseményt Koszorús Oszkár helytörténész, egyházmegyei felügyelő nyitotta meg. Ennek az alkalomnak köszönhetően vendégünk volt D. Dr. Harmati Béla ny. püspökünk, aki a gobelinművész – Polgár Rózsa – férje. Az együtt töltött időt örömmel használtuk fel az emlékezésre.

1848. március 15-ét nem szabad elfelejteni

Egyházi iskolánk emeleti dísztermében – az iskolai menetrend értelmében – szép megemlékezésre került sor március 14-én, szerdán, a tanítási nap befejezéseként. Széchenyi, Petőfi, Kossuth, márciusi ifjak – a magyar jövő hős harcosai. Sajnos sok helyen méltatlanok az utódok. Hazánkban idén olyan hely is volt, ahol a

nemzeti kokárda miatt pofon csattant! Nemzetünk süllyedése drámái.

Egyházközségi választás volt

Hosszú (2005 novemberében megkezdett) előkészítés után, a választási folyamat törvényes menetét 2006. március 19-én, a vasárnapi istentisztelet után tartott közgyűlésen fejeztük be: az elkövetkező 6 évre (azaz 2012-ig) megválasztottuk a tisztségviselőket, presbitereket és gyülekezeti képviselő-testületi tagokat.

Egyházközségi felügyelőnk Jantos István, másodfelügyelőnk Madarász Géza. Gondnokok: Török Lajos, Sitkei Ferenc és Györgyi István. Pénztáros: Láncki Istvánné. Jegyző: Koszorús Oszkárné, helyettese Fürst Enikő. Számvevőszéki elnökünk: Szemenyei Ferencné, számvevőszéki tagok: Kovácsné Keller Erika, Pleskó Józsefné, valamint a gondnokok.

Az újraválasztott tisztségviselőket, presbitereket, képviselő-testületi tagokat ünnepi istentisztelet keretében, esküttel, Ribár János igazgatólelkész iktatta be 2006. április 2-án, Judika vasárnapján, böjt kezdete után 5. vasárnapon.

Találkozás

Dr. Papp Lajos szívsebész március 25-én, szombaton délelőtt Csorváson járt, az

ekkor 9 órai kezdettel csodálatos és léleképítő előadást tartott lélekről, életről, becsületről, hitről, vallásról, lelki egészségről. Orosházáról is sokan részt vettünk ezen az előadáson, majd utána átadtuk a híres szívsebész professzornak újságunk márciusban megjelent számát, amelyben Fürst Enikő a „Verbum cordis” (A szív szava) című legújabb Papp Lajos-könyvet mutatta be a 13–14. oldalon. Professzor úr sokszínű és gazdag előadásának egyik legfontosabb mondanivalója az volt, hogy a lélek egészsége érdekében nagyon nagy szüksége van mindenkinek az élő Istenbe vetetthetre.

Böjti sorozat volt

Március 23–25. között tartottuk böjti sorozatunkat, aminek témája az apostoli hitvallás 3 hitágazata volt (Isten, Krisztus, Szentlélek), és ahol Szarvas Ótemplomi lelkészek (Lázár Zsolt igazgatólelkész, Domokos Jenő és Benkőczy Péter segédlelkészek) szolgáltak igehirdetéssel. A sorozat március 26-án, Lätare, böjt kezdete utáni 4. vasárnapon fejeződött be igehirdetéssel és az úrvacsora szentségének ünneplésével, amikor is Lázár Zsolt orosházi származású, Szarvas Ótemplomi igazgatólelkész hirdette Isten biztató szavát a vasárnap igéjéről.

☞ Nők világ-imanapja

Március 30-án, csütörtökön este rendeztük imanapunkat a Győry-teremben. Erre az ökumenikus alkalomra meghívtak voltak a református, katolikus, baptista testvérek is. Idén a Dél-Afrikai hívő keresztyén asszonyok által előkészített bevezető adta meg az alaptémát. Ezt a gyülekezeti alkalmat Nagy Ervinné lelkész szervezte és vezette.

Az eutanáziáról

Április 8-án, szombaton délután e sorok írója tartott előadást az Evangélikus Hittudományi Egyetemen a Jesenius Központ szervezésében, pedagógusok számára. Az eseményen – többek között – elhangzott: „Nem okoskodni kellene, hanem szolgálatunkat hitben beteljesíteni! Eutanázia helyett: a melléállás szolgálata! S erre a szolgálatra a lelkészeket vagy keresztyén felelősségtudattal rendelkezőket fel lehet készíteni. Nagyszerű segítséget ad Kübler-Ross fáizselmélete, sőt sok hasznos szakirodalom, lélektani leírás. De semmi sem jobb annál, ha valaki szilárd Krisztus-hitben ott áll, ül kísérő, segítő, szolgáló lélekkel a beteg és a haladók mellett.”

Keresztelő János énekelve

Április 9-én, virágvasárnap délután 18 órai kezdettel adták elő a gyülekezet „korosabb” fiataljai a Károlyfalvi Zsolt teológushallgató által komponált zenedarabot a szerző vezetésével. Örömeinkre szóló, hogy sokan voltak kíváncsiak az előadásra, szép számú gyülekezet jött össze az ősi evangélikus templomban. Ez a darab volt az idejé esztendő nagyhatékony nyitánya. Károlyfalvi Zsolt leendő lelkész és orosházi barátai további zenei alkalmakat is terveznek gyülekezeti életünkben.

Passió

Nagypénteken délután 18 órai kezdettel a gyülekezeti ifjúság egy másik csoportja Jézus Krisztus szenvedéstörténetét idézte fel hagyományos eszközökkel. Az előadást Nagy Ervinné lelkész készítette elő. A gyülekezeti fiatalok passióelőadásukat nagycsütörtök este a medgyesegyházi evangélikus gyülekezetben is bemutatták. Nemcsak a nézők, de az előadók számára is katartikus (megtisztító) élmény átélni az Úr Jézus Krisztus szenvedéstörténetét.

262 éves Orosháza

Április 23-án, vasárnap délelőtt az istentiszteleten, és az azt követő emlékkö-avatáson emlékeztünk meg arról, hogy a Zombárol elűzött 30 evangélikus család 1744. április 24-én feltámasztotta Orosházát a halálból. Az emlékparkban Koszorus Oszkár helytörténész, egyházmegyei

felügyelő tartott előadást egy tanítóról és egy lelkészről, Hajts Bálintról és Podsztrelen Györgyről. (Az előadás szövege lapunk 7–8. oldalán olvasható.) Este 18 órai kezdettel az orosházi fúvósok adtak tőlük megszokottan kedves és kellemes koncertet K. Tóth László karnagy vezetésével.

Intézményvezetők konferenciája Balatonszárszón

A Magyarországi Evangélikus Egyház oktatási intézményeinek vezetői rendeztek konferenciát április 25–27. között az evangélikus konferencia- és üdülőcentrumban. E sorok íróját is az a megtiszteltetés érte, hogy előadást tartott „az ifjúság lelki gondozásáról”. Iskolánk munkatársa, Horváthné Margitka informatikus pedig (mint sikeres pályázó) a pályázati lehetőségekről tartott előadást a népeshallgatóságunknak.

XI. Országos ÉKP Konferencia Orosházán, április 27–29. között

A konferencia szellemi atyja és irányítója Dr. Zsolnai József professor emeritus, az MTA doktora. E sorok írója a helyi szervezők felkérésére „Egyháztörténet Orosházán” címmel tartott előadást azzal a szándékkal, hogy felmutassa az ország minden részéből érkező pedagógusok számára a helyi egyház értéktartó szerepét a 262 éves Orosházán. Az előadások helyszíne a felújított kultúrház koncertterme volt. A konferenciát a József Attila Általános Iskola igazgatója és munkatársai szervezték nagykörülettel.

A Déli Egyházkerület gyülekezetvezetőinek konferenciája Bonyhádon

Április 28–29-én a kerület egyházközségeinek lelkészei, felügyelői részére tartottunk konferenciát az új gyülekezeti és megyei választások jegyében. A konferencia kezdése előtt, pénteken délután egyházkerületi elnökségi ülés (kerületi és megyei elnökségek), valamint egyházkerületi presbiteri és közgyűlés volt. A Déli Egyházkerület jelenleg legaktuálisabb kérdése a kerületi felügyelő megválasztása. Szemerei Zoltán volt felügyelőnk nem kívánta tovább vállalni a fárasztó szolgálatot. Két jelölt, várományos van erre a szolgálatra, Novotny Zoltán és Lengyel Anna. Mindketten rádiós szakemberek, Novotny Zoltán sportriporter, Lengyel Anna elsősorban „Az egy csepp emberiség” című rádiós sorozatáról ismert.

Konfirmáció

Május 13–14-én került sor – előbb, szombaton délután a konfirmációi vizsgára, másnap a konfirmációi istentiszteletre. 27 fiatal testvérünk vizsgázott és

ünnepelte velünk együtt az Úr szent vacsoráját, azaz magához vehette a szentséget. Adja a kegyelem Istene, hogy értelmükön át majd előbb vagy utóbb a szívükig érjen az evangélium csodálatos üzenete Isten megváltó szeretetéről. Konfirmándusainkra mindig aggodalommal nézünk, mert érezzük a még felületes élmény szegénységét, és látjuk, mennyire csak átmeneti esemény volt ez számukra (évről évre). Különösen – tisztelet a kivételnek – a szülők elidegenedése elszomorító, ahogy idén is „lábbal tiporták” az úrvacsora szentségét (sokan a szentségi cselekmény alatt mentek kifelé). A konfirmációval kapcsolatos reményt mégsem adhatjuk fel, hiszen az iskolánk által felkínált lehetőséggel a lehető legodaadóbb módon kell élnünk. Idén a 27 fiatalból csak hárman jöttek más iskolákból. A fiatalok tanítását magvetésnek tekintjük, és a növekedést adó Úrban reménykedünk, akiről Pál apostol ezt írta: „*Én ültettem, Apollós öntözte, de a növekedést az Isten adta. Úgyhogy az sem számít, aki ültet, az sem, aki öntöz, hanem csak Isten, aki a növekedést adja. Aki ültet, és aki öntöz: egyek, és mindegyik majd a maga jutalmát kapja fáradozásához méltóan. Mert mi Isten munkatársai vagyunk, ti pedig Isten szántóföldje, Isten épülete vagytok.*” [1Kor 3,6–9] A lelkészeknek két feladatuk van: az ültetés vagy magvetés és az öntözés! Az ültetés és az öntözés viszont kötelező! Növekedést Isten csak ott ad, ahol volt ültetés és van öntözés. 2005/2006-ban a konfirmációs szolgálatot végző lelkész Nagy Ervin volt.

Egyházkerületi missziói nap

Erre az alkalomra mindhárom egyházkerületben ugyanazon a napon, május 27-én, szombaton került sor. A mi kerületünk rendezvényének helyszíne az idén Soltvadkert volt.

Parókus-alkalmassági vizsga

Az évek óta köztünk és velünk, de elsősorban a leánygyülekezeteinkben szolgáló Laczki János segédlelkész parókus-alkalmassági vizsgát tett május 31-én, Budapesten a Puskin utcai Püspöki Hivatalban. A segédlelkész vizsgáztatói Gáncs Péter püspök, e sorok írója esperesként és igazgatólelkészként, valamint Jantos István egyházközségi felügyelő voltak. Ezzel véget ért testvérünk életében a segédlelkési cím, és bármikor bárhová parókus lelkészi állásra is pályázhat. Mi, az orosházi egyházközség elnöksége, továbbra is szeretettel marasztaljuk, hogy végezze nálunk a leánygyülekezetek (Szentetornya, Rákóczi-telep, Kardoskút) hűségese lelképásztori szolgálatát, és Isten áldása legyen a munkáján.

A tehetség, a siker és a buktatók

Az ateisták veszte, hogy nincs kihez fohászodniuk.

Minden szülő azt szeretné, hogy gyermeke tehetséges legyen, csak arra nem gondolnak, hogy tehetségesnek lenni nagyon veszélyes. Elég csak Latino-vits Zoltánra, Huszárik Zoltánra, Kondor Bélára gondolni, akik azért pusztították el magukat, mert a társadalom ott ártott nekik, ahol tudott.

Legfontosabb, amit meg kell értenünk: a tehetség és a kreativitás a legnagyobb kincs, amire úgy kellene vigyázni, mint a szemünk fényére. Nagyon fontos ezeknek a felismerése. Bár sokan azt vallják, hogy a tehetség minden körülmények között a felszínre tör, de ezzel nem mindenki ért egyet, mert sok ellenkező példa mutatja ennek tarthatatlanságát.

Igaz, hogy Edisont, a nagy feltalálót, az első osztály után kiségitő iskolába tanácsolták, mégis géniusz lett belőle. Szent-Györgyi Albert, későbbi Nobel-díjasunk, nagyon buta gyermek volt. Családjában csak tökfeknek hívták. Egyszer kémiából meg is bukott. Emiatt válhatott mottójává, hogy nem annyira lexikális tudás kell, hiszen az adatok megvannak a könyvekben, a folyóiratokban, csak azt kell tudni, hogy honnan keresse elő őket az ember. Később Szent-Györgyi az érettségén már megtáltosodott, s végül Nobel-díjjal ismerték el tudását, kutatásainak eredményét. Egyszer megkérdezték őt, mitől van ennyi magyar származású Nobel-díjas tudós? Válasza így szólt: „Ez annak köszönhető, hogy ez a nép sajátos kultúrájú. Ez a magyar kultúra. Nem genetikai kérdés, mert a nemzet genetikailag nem homogén. Sőt, rendkívül vegyes, és éppen ez adja meg a lehetőséget, hogy génefrissítés jöhessen létre, újabb és újabb tehetségek szülessenek. A géndiverzitás a magyar kultúra alapeleme. A magyar nyelv is sajátos, egyedi. Ezért tudott fennmaradni ezer éven át, a népek nagy olvasztókemencéjében.”

Ezzel összhangban van Czeizel Endre genetikus véleménye, miszerint a genetikai tükrében minden nép egyformán tehetséges és tulajdonképpen a társadalmi feltételektől függ, hogy ezekből a tehetségekből hány talentum, géniusz, Nobel-díjas lesz. A szégyen az, hogy Nobel-díjsaink jelentős részét elkergették az országból, külföldön érték el az eredményeiket. Viszont ahogy megkapták a Nobel-díjat, rögtön igen fontosak lettek számunkra.

Ne gondoljuk azt, hogy ez csak nálunk, magyaroknál van így. Nézzük a 2003-as orvosi Nobel-díj kapcsán felmerült problémát. A svéd Karolina Intézet tudósai a 2003. évi orvosi Nobel-díjat Paul C. Lauterbur és Peter Mansfield orvosoknak ítelték, akik ezt a mágneses magrezonanciás tomográf (MRI) továbbfejlesztését célzó munkásságuk eredményességével érdemelték ki. Ezt tudja a közönség. De mi van a háttérben?

E témakörben eredetileg, társszerzőként, harmadiknak még Raymond Damadian is fel volt terjesztve, ugyanis ő fedezte fel még 1970-ben, hogy a nukleáris rezonanciával (MRI) láthatóvá lehet tenni az emberi szervezetben lévő különböző szövetek között. Ez a rák korai felismerését és eredményes gyógyítását teszi lehetővé. Ennek nagy előnye, hogy nem használ károsító ionizációs sugárzást, tehát ártalmatlan a hagyományos röntgen (RTG) és komputertomográf-vizsgálattal (CT) szemben. A jelenleg díjazottak csak továbbfejlesztették ezt a metodikát. Kiszivárogtatott hírek szerint eredetileg hárman megosztva, azaz Damadian is megkapta volna a díjat, de a két díjazott közül az egyik azt mondta: „Annak ne adják meg.” Úgy látszik, nagyon befolyásos ember volt. Íme, a tudományos életben is vannak (talán még csak ott vannak igazán) hitványak. Ezért Damadian egy nyilatkozatot tett közzé az újságban, hogy „szégyenletes hiba történt”, bár ez több mint hiba. Úgy látszik, igaz M. Kasel 1901-beli mondása: „A felfedezésnél az első mindig buta, a dicsőséget a második gyűjti be, a hasznot csak a harmadik húzza belőle.”

Ezek után rátérek az én egyik megpróbáltatásomra. 1990-ben elindítottam egy többszerzős magnéziumos szakkönyv megjelentetését, az 1983-as magnéziumos szakkönyvem kibővített változataként. Úgy volt tervezve, hogy hárman leszünk szerkesztőként feltüntetve.

Amikor a 24 fejezetet író társszerzők révén összeállt a könyv és nyomdába került, akkor X nevű tudós akadémikusunk azt mondta, hogy engem ki kell hagyni a szerkesztői névsorból, annak ellenére, hogy a könyv megírásának kigondolója, elindítója, szervezője én voltam. Így az „erősebb kutya [...]” közmondás elve alapján a címlapról lemaradtam, és csak mint az egyik fejezet szerzője szerepelek. A könyv jelentőségét és sikerét mutatja, hogy angolra is lefordították, amely változat rövid idő alatt elfogyott.

A megjelenés után találkoztam Y-nal, aki azt kérdezte: „Miért haragszik rád X, hogy lehangyosított a könyv címlapjáról? Pedig neked elsőbbségi nagy érdemed volt a könyv megjelentetésében!” Ez bennem is kérdésként vetődött fel. Vajon miért? Úgy gondolom azért, mert sok-sok évvel ezelőtt tudomásomra jutott, hogy állítólag X, mint fiatal kutató, a tudós Z mesterével együtt dolgozva, nagyszerű eredményt ért el. Azonban a mester közben elhunyt. X ezek után a teljes anyagot sajátjaként publikálta. Így lett belőle tudós. Ennek a történetnek, általam való ismerete megbocsáthatatlan bűn ám! Bár soha nem híreszteltem. Nem tudom, miért történt mindez? Talán a hiúságom megtörésére? De az Isten mégis utat mutatott, hogy mit kell csinálnom. Azért, hogy „barátom” ne tehesen ismét keresztbe, egy sokkal bővebb és talán jobb magnéziumos szakkönyvemet Csíkszeredán jelentettem meg, egy gyermekgyógyászati résszel kibővítve, Balla Árpád szerzőtársammal, 1996-ban.

Epilógusként idézem Hajdú Gábort, aki az Alchimisták unokái (Püski Kiadó, 1989, 83–88. o.) című könyvében a velem készített riport alapján a következőket írta rólam: „... tehát sikeres ember. Egy kívülálló számára úgy tűnik, zsinóregyenes volt az életútja. Tulajdonképpen semmiért sem kellett megküzdenie...” Már az interjú során is tagadtam ezt a küzdelem nélküli látszatot, a sok „vargabetű” megjárása az emberi irigység, gyarlóság és hitványság miatt igenis volt. Csak ezt kevesen tudják, mert a látszat most is csal. Hogy megtudják, ezért írtam ezeket le. Íme, ilyen problémás a kutató, a tudós élete. Előbbiekből látható, hogy a megpróbáltatások mellett csak megsegített az Isten. Köszönetérte, Atyám!

Dr. KISS A. SÁNDOR

Evangélikus nyugdíjas klubunk tagjainak kérése

A tavaszi és nyári kerti, mezőgazdasági munkák miatt egyelőre csak csütörtökönként, hetente egyszer jönnek össze a klubtagok, 14 órai kezdettel, és akkor istentisztelettel fejeződik be az alkalom.

Öngyilkosság

Az egyetlen kiút? – Az élet!

Azért választottam az öngyilkosság nehéz témáját, mivel hosszúkórházi munkám során sok megkeseredett, reményvesztett emberrel találkoztam, akik a halál mellett döntöttek, az életben maradás helyett. Tragikus sorsuk mély nyomokat hagyott az emlékezetemben, ezért is igyekszem rámutatni arra, hogy lehetne jobban is dönteniük.

Az emberek nagy többségének természetes törekvése, hogy védje a saját életét. Aki például – bármi okból – életveszélybe kerül, igyekszik mindent megtenni az életben maradásért.

Vannak azonban olyan emberek, akik ezen törekvéssel ellentétben a saját életüket akarják elpusztítani, és öngyilkosságot követnek el. Miben különböznek ezek az emberek a többihez képest? Magatartásukban, gondolkodásmódjukban van az eltérés. Az öngyilkosságra hajlamosak nagyon zárkóztak. Nem képesek az őket ért sérelmeket, megbántást, szomorúságukat másoknak elmondani, kibeszélni magukból, hanem magukbafojtják és emiatt őrlődnek. Aki képes másokkal közölni a bánatát, nagy valószínűséggel vigasztalást is kaphat a külső személytől, talán javaslatot is, hogy mit tehetne a bajba jutása miatt? Ezt a segítséget azonban nem kaphatják meg a zárkóztak.

Van, aki egy nagy sérelem miatt hirtelen dönt az önpusztítás mellett. Másoknál hosszú idő alatt súlyosbodik az elkeseredés, a reményvesztés, ami a végzetes cselekményhez vezet.

Mik azok a körülmények, amik elindíthatják az elkeseredést, a reménytelenséget? Sok esetben a környezet rideg, gorbombá, bántó, szeretet nélküli magatartása okozza a mások sérelmét. Reménytelennek látott élethelyzetek, súlyos betegségek, a szerelmi élet bonyodalmai is elindíthatják a mély elkeseredést.

A kisebbidegi teherbírásúak nehezebben viselik el az életükben előforduló nehézségeket. Tudatukban csak saját problémájukkal képesek foglalkozni. Egyre mélyül elkeseredésük, s nem látják már kiutat, értelmet az életük továbbfolytatásához, inkább a halált választják.

Az egyik elmebetegség – a depresszió – hajlamosít az öngyilkosságra. Ennél a betegségnél igen mély fekvésű az alaphangulat. Rendszeres és hosszú pszichiátriai és gyógyszeres kezeléssel javulás érhető el, és így nem jutnak ezek a betegek a teljes reménytelenségbe, az életük kioltásáig.

Az öngyilkosságra hajlamosnál veszélyes lehet az alkoholos állapot, aminek a hatása alatt könnyebben követ el végzetes cselekményt.

Az élet elpusztításához sokféle módszer tudnak alkalmazni. Igen változatos orvosi kezelésekre van szükség az élet megmentéséhez (belgyógyászati, sebészeti, toxikológiai, intenzívterápiás stb.)

Öngyilkosságról akkor beszélünk, amikor belehal az illető. Ha sikerült megmenteni az életét, akkor öngyilkossági kísérletnek tekintjük az eseményt.

Hazánkban évek óta nagyon magas az öngyilkosok száma. Európában a legrosszabbak közé tartozunk.

Sok körülménytől függ, hogy kiknek az életét sikerül megmenteni a tragikus cselekedetük után. Függ attól, hogy milyen formát választottak az életük elvezetéséhez, és attól is, hogy a cselekményük után mikor találunk rájuk. Csak ezután kezdődhet el a szakszerű orvosi kezelés a kórházban. Minél hamarabb találják meg őket, annál több az esély az életmentéshez.

A kórház baleseti sebészeti osztályán, ahol sokáig dolgoztam, különböző életkorú elkövetőkkel találkoztam. Közülük a legfiatalabb 12, a legidősebb közel 80 éves volt.

A különböző életkorokban más-más körülmények, indítékok vezethetnek a végzetes döntéshez.

A gyermekek családban élnek, iskolában tanulnak, barátaikkal játszanak. Az esetleges öngyilkossághoz vezető okokat ezen életkörülmények között lehet keresni.

A serdülőkorúak is többségükben még családban élnek, iskolában tanulnak, barátaikkal szórakoznak. Náluk már bővül a problémakör, a nemi érés következtében megindul a más neműek iránti vonzalom. Szerelmi kapcsolatok kezdődnek el. Bonyodalmak is adódnak ilyenkor, amikor csalódottság, elkeseredés, féltékenység gyötri a sértett felet, végül megkísérli a halálba jutást. Emellett családon belüli konfliktusok is lehetnek indítékok.

Felnőtt korúaknál súlyos elkeseredéshez vezethet a reménytelen élethelyzet, a munkánélküli ség, létbizonytalanság, munkahelyi nehézségek, betegségek, a szerelmi kapcsolatokban történt változás, elhagyatottság.

A kötelező katonai szolgálat ideje külön problémát jelentett. A felnőtté vált fia-

talok megszokták a civil életben az önálló döntést, a szabad életet. Ez teljesen megváltozott a katonaság alatt. Nekik ott csak parancsoltak, haza is ritkán utazhattak. A benti légkört többen is nehezen viselték el. Ha otthonról rossz híreket terjesztettek némelyik katona menyasszonyáról vagy arról a lányról, akinek udvarolt, egyre jobban zaklatottá, elkeseredetté vált. Veszélyes volt, ha ebben a rossz lelkiállapotban osztották be őrségbe, ahol egyedül volt és fegyver került a kezébe, amit aztán maga ellen fordított. A lövéses sérülésekbe sokan haltak bele.

Egy fiatal katona fejbe lőtte magát szolgálata közben. Esméletlen állapotban, erősen vérző fejszékekkel vettük fel a baleseti sebészeti osztályunkra. Sürgős műtét, hosszas gyógyszeres kezelés után fokozatosan, lassan kezdett javulni az állapota, majd magához tért. Megkérdeztem tőle, hogy miért tette ezt az iszonyatos dolgot? Hiszen majdnem belehalt! Csak annyit válaszolt, hogy családi okok miatt tette.

Egy korábbi esztendőben, március 8-án, a nők napján egy rendőrnőt szállítottak a kórházi osztályunkra, fejlövés miatt. Ezen a napon köszöntötték a rendőrségen a férfiak a nő munkatársakat és ünnepelték őket. Az említett rendőrnő – nem tudtuk meg, hogy miért – az ünnepségen nagyon elkeseredett és a pisztolyával fejbe lőtte magát. Esméletlen állapotban volt, beszélni sem lehetett vele. Dőlt a vér a fej két sebéből. Az életét nem tudtuk megmenteni, a hosszas kezelésünk eredménytelen maradt.

Idős korban egészen más indítékok, körülmények vezethetnek az öngyilkossághoz. Náluk elsősorban a magányosság, és az az érzés, hogy ők már feleslegek, ez az ami elkeseríti őket. Lehet, hogy már nem is élnek a hozzátartozók, vagy ha élnek is, csak alig törődnek velük. Ez a fájó érzés vezethet a végső elkeseredéshez.

Budapesten az egyik kórház elmeorvosi osztályára kerülnek a mérgezetek és a gyógyszerrel történő öngyilkosok. Belgyógyászati baleseti osztálynak is nevezik ezta részleget.

Néhány éve egy részletes ismertetést közöltek le az egyik orvosi szaklapban. 10 éves beteganyagukból kapott tapasztalataikat ismertették. Ebben a cikkben írták le, hogy az időskorúak öngyilkossági esetei minden évben karácsony körül halmozódnak. Ilyenkor emlékeznek vissza a

☞ régen elmúlt évek karácsonyaira, amikor még együtt volt a család és ez akkor nagyon jó volt. Azóta szétszóródott vagy már nem is él a családjuk. Ha élnek is még közülük, már nem törődnek velük. Ezek a fájó emlékek felerősödve vezetnek a végső elkeseredéshez. Ezért válik éppen a karácsony időpontja veszélyessé az időseknél. Itt a magányosság mellett a különböző betegségek is okozhatnak reménytelenséget.

Amint már említettem, az öngyilkosságra hajlamosaknál kicsi az idegi teherbíró képesség. Ha őket – akár egyszer, akár ismétlődően – súlyos sérelem éri, nem tudják elviselni, feldolgozni. Csak az őket ért sérelem tölti be a tudatukat. Nem is veszik észre, hogy volna-e kivédési lehetőség az őket ért bántásból. Másokkal nem képesek megbeszélni az elkeseredésüket. Egyre jobban beszűkül a tudatuk, csak a saját sérelmeikkel foglalkoznak, végül nem látnak más kiutat, minthogy a halálba meneküljenek.

Nagyon emlékezetes maradt számomra az az időszak, amikor a kórházunk a 75 éves jubileumának megünneplésére készült. A vezetőség úgy határozott, hogy azok a kórházi dolgozók, akik legalább 25 éve folyamatosan a kórházban dolgoznak, megkapják a legszebb kitüntetést, egy bronzplakettel együtt. Az egyik belgyógyászati osztály idősebb ápolónője, aki már több mint 25 éve munkálkodott azon az osztályon, abban a biztos tudatban volt, hogy ő is meg fogja kapni a beígért kitüntetést.

A személyzeti osztály állította össze a kitüntetésre esélyes személyek névsorát. A jubileumi ünnepségen azonban nem hívták ki név szerint az említett ápolónőt, kimaradt a kitüntetésből. Ez mélységes csalódást és keserűséget okozott neki. Nem értette, hogy miért nem értékelték az eddigi munkáját? A fájalmát és keserűségét magába fojtotta, senkinek sem panaszolta el, még a közvetlen munkatársainak sem. Otthon, amikor egyedül maradt, elkeseredésében öngyilkosságra készülve sok altatót vett be. Mély eszméletlen állapotban találtak rá. Azonnal hívták a mentőket, akik behozták a kórházunkba. A baleseti sebészeti osztály őrzőszobájában azonnal hozzákezdünk a többirányú kezeléshez. Csak nagy nehézségek után sikerült a végzetes kimenetelt kivédeni. Magához térése, tudatának feltisztulása után rákérdezésemre elmondta, hogy nem bírta elviselni, hogy nem kapta meg a beígért kitüntetést, kihagyták őt abból, pedig régi dolgozója a kórháznak.

Jelenttem ezt az esetet a kórház igazgatójának, aki utánaértesített az ápolónő közlésének. A vezetőség elismerte, hogy hibát követtek el, és a kórteremben, a betegágyánál adták át utólag a kitüntetést,

elnézéskérés mellett. Ez azonban már nem olyan, mintha az ünnepségen, a nyilvánosság előtt kapta volna meg. A névsor összeállításakor történt figyelmetlenség majdnem emberéletet követelt.

Amikor a halálba igyekvők rádöbbennek, hogy életben maradtak, általában még zárkózottabbá lesznek, nehezen lehet velük beszélgetést kezdeményezni.

Kórházunk egy másik ápolónője szintén sok altató bevitelétől remélte a halálba menetelt. Sikerült őt ettől megmenteni. Tudatának feltisztulása után nagyon gorombán szidott engem, hogy milyen jogan mertem az ő életét megmenteni, amikor ő meg akart halni és ennek érdekében mindent elrendezett.

Közöltem vele, hogy az orvosi esküem szerint a legjobb tudásom és lelkiismeretem szerint kell kezelnem a betegeket. Jelenleg is ezt igyekeztem megtenni. Azt is mondtam neki, hogy az ápolónőknek is szintén ilyen követelmények mellett kell dolgozniuk.

Egy másik asszony a magához térése után el tudta mondani a családi és munkahelyi problémáit, amik miatt meghalni akart. Azt tanácsoltam neki, hogy próbálja meg kijavítani a hibáit és megbékélést keresni a családjában is és a munkahelyén.

Néhány hónap múlva levélben közölte velem, hogy a tanácsom szerint sikerült rendeznie a korábbi problémáit, úgy a családban, mint a munkahelyén, és minden jóra fordult. Így ő is megbékélt.

Minden egyes öngyilkosság és annak kísérlete külön-külön egy-egy tragikus életsors, amikor a teljes reménytelenség lett úrrá a tudatukban, és nem látták meg, hogy volna lehetőség az életben maradásra.

A kórházi osztályon – ahol sokáig dolgoztam – számos ilyen egyénnel találkoztam, akik az élet helyett a halált választották. A legemlékezetesebb az anégy fiatalokú volt számomra, akiket most ismeretek:

Az első egy 12 éves kislány, aki készült az öngyilkosságra. Otthonából fokozatosan vett magához altatótablettákat, majd amikor már ezt elegendőnek gondolta, egy decemberi nap délutánján nem ment haza az iskolából, hanem kiment a városukból, jó messzire, a vasúti sínekhez. Bevette a magával vitt altatókat, és ráfeküdt a vasúti sínre. Terve szerint az elalvása után a vonattal akarta magát szétépetni. Már eszméletlen volt, amikor közeledett a vonat. A mozdonyvezető az esti sötétben is észrevette, hogy valami vagy valaki a sínen fekszik. Azonnali vészfékezéssel meg tudta állítani a vonatot. Feltették a vonatra a sínen fekvő, eszméletlen gyermeket, s a legközelebbi vasútállomástól már mentők hozták be kórházunkba. Az erősen lehűlt és az altatószertől mérge-

zett állapotban levő gyermek többirányú kezelését azonnal elkezdtük. A nevét az iskolatáskájában levő könyvek, füzetek alapján tudtuk meg. A rendőrség nyomozta ki a lakcímét és ők értesítették a szülőket.

Hosszas kezelés után kezdett a javulás mutatkozni, majd fokozatosan tért magához. A tettének okáról nem beszélt nekünk. Döbbenetesnek tartom, hogy egy 12 éves kislány inkább a halált választja, minthogy hazamenjen a szüleihez. Igen mély szakadék állhatott a szülők és a gyermek között. Elkeseredésének okairól később sem hallottam semmit.

A második fiatal egy 14 év körüli fiú volt, aki egy községben lakott, ott végezte el az általános iskolát. A 8. osztály után szülei Mezőtúr városában írárták be egy szakmunkásképző iskolába, továbbtanulásra.

Ez a fiú félénk lehetett, új iskolatípus, új tanárok, senki ismerős. A korábbi barátai sem voltak ott. Elkövetett valamilyen durva szabálytalanságot (nem tudtam meg, hogy mit). Az osztályfőnöke négy szemkört leszidta, s ezt még elviselte a fiú. Ám utána az osztályfőnök a tante remben, az osztálytársaknak is elmondta a fiú botlását, szabálytalanságát. Ezt a nyílt megszégyenítést már nem tudta elviselni. Haza nem tudott utazni, nem volt rá pénze. A kollégiumba se ment vissza az osztálytársai megvető megjegyzései miatt. Elkezdett celtalanul bolyongani a város utcáin. Feltekintett egy vas villanyoszlopra, s elolvasta a rajta levő feliratot: „Magasfeszültség! A vezeték érintése életveszélyes”. Rögtön döntött, felmászott a vasoszlopra. Bal kézzel megkapaszkodva nyúlt fel jobb kezével a vezetékhez. Hatalmas áramütést kapott, lezuhant az oszlopról a betonútra. Az áramütés következtében a jobb keze és alkarja nagyon súlyosan megégett, valamint a jobb alkar ütőereiben bealvadt a vér, és elhalt a jobb keze és alkarja alsó fele. A jobb alkarját amputálni, csonkolni kellett a könyöke alatt. Rokkant maradt. Ekkor már jöttek meglátogatni a fiút Mezőtúrról a tanárai. Csak későn kezdtek felfigyelni rá.

Véleményem szerint az osztályfőnök nagyobb pedagógiai tapasztalattal és több emberséggel eredményesebben is lerendezhette volna tanítványa botlását, aki könnyen bele is halhatott volna az áramütésbe. De így is rokkant maradt jobb kezének, alkarjának elvesztésével.

A harmadik fiatal egy 14 év körüli leány. Kisgyermekkorában váltak el a szülei. Először az édesapjához került Budapestre. Ott azonban nem érezte jól magát, az édesapja felesége miatt. Visszakerült Szolnokra az édesanyjához. De ő sem tudta megadni leánya számára azt a törődést, szeretetet, amit az szeretett volna megkapni. A gyermek egy galerihez csat-

lakozott: dohányzás, italozás, léha élet következett, amitől kezdett megundorodni. Végül kiugrott a bérház IV. emeleti ablakából. Betonjárdára esve súlyos hasi sérülést, belső vérzést szenvedett el, a többszörös csonttörése mellett. Sürgős hasi műtéttel állítottuk meg az erős belső vérzését. Ezután kezdtünk csonttöréseinek a kezeléséhez. Kórházból történő távozásakor az édesanyja megígérte, hogy ezután többet fog törődni a kislányával. Ebben az esetben a családi élet felbomlása, a szerető gondoskodás hiánya vezethetett a kislány majdnem végzetes elkecsesedéséhez.

A negyedik fiatal egy 14 év körüli fiú volt. Az édesapjával rossz volt a kapcsolata, az apa gyakran gorombán szidalmazta a fiát, aki szinte félt. (Az azonban nem tudtuk meg, hogy mi miatt romlott meg közöttük a kapcsolat. A fiú vagy az apa hibájából?)

Egyik reggel szintén a fiú szidalmazása kezdődött. Miután az apa elment otthonról munkába, a fiú nem ment iskolába, hanem az apja pisztolyával fejbe lőtte magát. A lövedék a jobb halántékátján hatolt be a fejébe és bal oldalt lépett ki a koponyából, eközben átszakadt a bal látóideg, így megvakult a bal szemére. Két koponyaműtét és hosszas gyógyszeres kezelés után fokozatosan javult az állapota, és ő életben maradt, de bal szemének látása nem tért vissza.

Ebben az esetben az apa és fia közötti családon belül ismétlődő konfliktusok eredményezték a fiú elkecsesedését, ami könnyen halálhoz is vezethetett volna.

Félreértés ne essék, nem azért ismer tettem ennek a négy fiatalnak a kálváriáját, hogy bárkinek is ötletet adjak a végrehajtás módjához. Hanem azért mondtam el, hogy jobban meg lehessen érteni, hogy mennyire meghatározó lehet a környezet magatartása, mennyi sérelmet lehet másoknak okozni.

Ezzel a kérdéssel kapcsolatos tájékoztatás volt néhány hónapja a televízióban, amikor ismertették egy elismert táncdalénekes, Szécsi Pál tragikusán végződő életét. Kisgyermekkorában halt meg az édesapja. Az édesanyjára maradt a kisis-

kolás Pali fiú és a két nővére. Egyszer kivitte őket az édesanyjuk a Nyugati pályaudvarra, majd hirtelen felszállt egy induló vonatra, magára hagyva három gyermekét. Az édesanya kikerült Amerikába, beilleszkedett az ottani életformába, végül a karrierjét jó anyagi helyzet követte. Soha nem jött haza, nem is érdeklődött a gyermekei felől.

A magukra hagyott gyermekek állami gondozásba kerültek. Majd felcseperedve a Pali fiú kitűnt szép énekhangjával a táncdalfesztiválon. Sok szép sikert ért el: hanglemezek, fellépések követték egymást.

Magánélete a sikerek ellenére is ki egyensúlyozatlan maradt. Sikertelen házasság, alkoholizálás következett. Többször kísérelt meg öngyilkosságot, ezekből azonban kimentették a kórházi kezelése során.

Közben az egyik nővére megtalálta és felkereste az USA-ban az édesanyjukat. Sokat beszélt neki a Pali fiúról és az ő itthoni sikereiről. Az édesanyját azonban ezek a hírek nem érdekelték.

Amikor Pali megkapta az édesanyja amerikai címét és telefonszámát, felhívta őt és kérte, hogy szeretne vele találkozni, mivel annyira hiányzott és hiányzik neki ma is.

Az édesanyja azonban ridegen elutasította ezt a kérést és közölte a fiával, hogy nem azért ment ki Amerikába, hogy a gyerekeivel foglalkozzon.

Szécsi Pál igen elkeseredett – búcsúlevelében mindezt leírta –, és véget vetett az életének. Rátalálásakor már halott volt. Az édesanyja csak akkor kezdett sírni, amikor megtudta, hogy őmiatta halt meg a fia. Ha emberségesebb, meghitt családban élhetett volna Pali, talán még ma is köztünk lenne.

A baleseti sebészeti osztályon eltöltött évtizedeim alatt gyakran foglalkoztatott az a gondolat, hogyan lehetett volna egy-egy balesetet megelőzni? Ugyanígy kerestem az öngyilkosoknál is a megelőzés lehetőségeit.

A depressziósok pszichiátriai és gyógyszeres kezeléséről és annak eredményességéről már tettem említést.

Először a hozzátartozókhoz és a környezethez kívánok fordulni. Többmegértéssel, szelídséggel, emberséggel, szeretettel kevesebb elkeseredést okozhatnak a velük egy közösségben levő személyeknek. Meg kell hallgatni a másik személy véleményét is, neki is lehet igaza. Nem szabad sértegetni, szidalmazni a másik személyt, ami vagy agresszivitást, vagy egyre mélyülő elkeseredést eredményezhet. Felelősséggel tartozunk a ránk bízott emberekért és a környezetünkért. Ezt soha nem szabadna elfelejteni.

Ha azt látjuk, hogy egy családtagunk, munkatársunk vagy ismerősünk nagyon lehangolt, kedvetlen, szomorú lett, megértéssel, segítőkészséggel közeledjünk hozzá, próbáljunk segíteni, talán át tudjuk ötleníteni életemélypontján.

Kórházi munkám idején meghallottuk hogy egyik orvoskollégánk öngyilkos lett. A főnököm azt mondta nekem, hogy a meghalt kollégánknak az lett a végzete, hogy az öngyilkosságának az elkövetése előtt az utolsó 10 percben senki sem nyitotta rá az ajtót és nem kereste fel. Talán elkerülhető lett volna a végzetes döntése.

Az öngyilkosságot elkövetőknél sajnálatos lehet, hogy az életükből hiányzik a hitélet. Akik Isten kezébe tudják letenni az életüket, azoknak nem kell a halálba menetelt keresni. Ők soha sem hallották, vagy nem tudták elfogadni Jézus Krisztus hívását? „Jöjjetek énhozzám mindnyájan, akik megfáradtatok, és meg vagytok terhelve, és én megnyugvást adok nektek. Vegyétek magatokra az én igámat, és tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű, és megnyugvást találtok lelketeknek. Mert az én igám boldogító, és az én terhem könnyű.” [Mt 11,27–30]

Akik nem bírják elviselni életük rájuk nehezedő terhét, belefáradnak és nem látnak más kiutat, csak a halálba menetelt; személy szerint is szól nekik ez a krisztusi hívás, ami megnyugvást adhat és az Éleket kínálja fel.

Dr. MÜNICH BÉLA
ny. oszt. vez. orvos
a szolnoki evangélikus
gyülekezet felügyelője

Erősítsétek a lankadt kezekeket...

„Erősítsétek a lankadt kezekeket, tegyétek erőssé a roskadozó térdekeket!” [Ézs 35,3]

A próféta szavait igen aktuálisnak érzem beszámolómba bevezetésére, amikor a diakóniai csoportról és annak munkájáról szeretnék néhány sort írni.

1994-ben Pintér János esperes úr hívta életre ezt a csoportot az idősebb, egyedülálló vagy beteg testvérek felkeresésére, segítésére. Az alapító tagok között voltak idősebbek, akik ismerték az egyháztagokat, testvéreket, és fiatalabbak, akik vállalni tudták a látogatást, a segítőkész gondoskodást. Azóta eltelt több mint 10 év.

Úgy érzem, igyekeztünk hasznossá tenni magunkat. Felkerestük azokat a testvéreket, akiknek szükségük volt ránk. Mind-egyikünk egy-két testvérrel tartotta a kapcsolatot: havonta meglátogattuk, segítettük őket, vagy csak elbeszélgettünk velük.

Vannak, akiknek, ha egészségesek is, nehézséget jelent a templomba eljutás.

Politikai választások áprilisban

Mélyleges aggodalommal tekintünk a közvetlen és távolabbi jövőre. Az ország külföldi eladósodása jóval nagyobb a rosszemlékű Kádár-korszak utolsó időszakában elért összehozásnál is, ami akkor a volt szocializmus bukásához és az (állítólagos) rendszerváltozáshoz vezetett. Az eladósodás, a tartozás általában rossz és ostoba gazdálkodásra utal, különösen akkor, ha nem megfelelő a kamatra kölcsönként pénz befektetése. Akik ezt a rémes eladósodást elérték, folytathatják az adósság növelését, ha lesz olyan pénzforrás, bank, amelyik hajlandó egy ropantul eladósodott országnak további kamatos kölcsönt biztosítani. Erre addig van esély, ameddig eladható nemzeti vagyunk van. Egyszerűen kifejezve: az ország minden lakosa – korától függetlenül – fejenként kb. 1,3 millió forinttal tartozik külföldi bankoknak. Ezt pedig helyettünk senki sem fizeti ki.

A fenyegetően félelmetes az, hogy az Európai Unió megítélése szerint rendkívül rossz az államháztartásunk állapota, azaz: igen nagy a hiány. S ez sem tréfa, mert ezt pótolnia kell valakinek, és ezt újabb és újabb kölcsönökkel nem lehet, legfeljebb ideiglenesen.

Igy aggodva tekintünk az árak lehetséges emelkedésére, pénztárcánk vékonyodására. Különösen félelmetes az energiahordozók árának jelentős növekedése (gáz, villany, benzin), ami természetesen magával húzza az összes többi dolog árának emelkedését (kivéve – állítólag – a műszaki dolgokét). A mindennapi megélhetés terhei nyomasztóak lehetnek mindenki számára. De a többség ezt kívánta áprilisban.

Azon elcsodálkozhatunk, hogy úgy döntöttünk, nincs szükségünk a villany és a gáz árának június 1-jétől történő 10%-os csökkentésére (gazdagodjon csak a külföldi tulajdonos), a minimálbér 100 ezer forintra való emelésére (elég a 63 ezer), a családi adózásra, a megfélemezett gyógyszerárakra, a járulékok csökkentésére, a családigépkocsi-programra, a nemzeti vasútprogramra. Különösen érdekes, hogy a nyugdíjasok úgy döntöttek, nincs szükségük 14. havi nyugdíjra, mert a nyugdíjak összege kielégítő (persze ilyen réteg is van). Elutasítottuk a garantáltan ingyenes egészségügyi ellátást, a lakáshitelek utáni évi 240 ezer forintos adókedvezményt, s elvetettük, hogy családi adókedvezmény legyen a gyermekek után (pl. 3 gyermek esetében gyermekeként 10 ezer forintot lehetett volna havonta az adóból levonni, vagyis ez a családnál maradt volna). Érdekes, a szavazásukkal a kistelepek az igazolták, hogy nem kell nekik helyben óvoda, posta, iskola, orvosi rendelő.

Meglepő volt az is, hogy a mezőgazdaságból élők (gazdálkodók) nagy része nem tartotta fontosnak a választási részvételt, pedig korábban mindig panaszokdalt, sőt – Budapesten – tüntettek is, hogy elmarad vagy súlyosan akadózik az agrártámogatás, s ez hátrányt jelent az EU-n belüli versenyben. Vagy teljesen feleslegesen tüntettek, s nem volt igazuk, vagy valami más történt a fejekben.

Az EU egyik szakbizottsága szerint jelentősen emelkedni fog a munkanélküliség, az infláció, az árak. Az államháztartás óriási hiánya és a külföldi eladósodottság miatt hónapok óta szinte állandó-

an figyelmeztetnek is bennünket a bajra. Magyarország jelenleg az EU 25 tagállamának sorában – gazdasági teljesítménye alapján – az utolsó helyen van. 2002 előtt az élmezőnyben voltunk, utána sikeresen lecsúsztunk a lista aljára. Mégis azok nyertek most, akiknek „köszönhetően” elértük az EU-ban az utolsó helyet!

Medializált világban élünk: amit a tévék, rádiók, újságok szajkóznak, azt a többség – gondolkodás és valós információ nélkül – gépiesen utánozza. A médiumokkal bármit el lehet érni. A jobboldalnak nincs vagy csakalig van médiája. Ebben a helyzetben csoda még a 42%-os jobboldali választási eredmény is! Persze a jobboldal széthúzása is elkeserítően „imponáló”. (S ez a legnagyobb szégyen!)

Hátha mégis csoda történik, és az EU szakbizottságainak előrejelzései nem valnak be, hanem tényleg felvirágzik a gazdasági életünk, alacsonyok maradnak az árak, s nem csökkennek a fizetések. Hátha mégis csoda történik, és nem fog lezuhanni az amúgy is alacsony hazai életszínvonal. Persze Etiópiánál jobb a helyzetünk! Még egy ideig jobb is marad. Hátha mégsem lesznek megszorítások, csak ríogatnak bennünket. Hátha...

Csak ne fogynánk akkora ütemben, ahogy lendületbe jöttünk! S ne lenne oly alacsony az egészségi állapotunk az EU más államainak lakosaihoz képest! Alkoholizmus, drogozás, önsorsrontás, fogatlanság, magas vérnyomás, csökkenő átlagéletkor, neurózis, depresszió, öngyilkosság – az EU-tagállamok negatív listáján e tekintetben viszont előkelő helyen állunk. Bár erre aligha lehetünk büszkéek!

RIBÁR JÁNOS

☞ Hiába hallják az istentiszteletra hívó harangszót, a távolságok felértékelődtek. Ezért megszerveztük, hogy amikor erejük enged, elkísérjük őket, vagy szükség esetén autóval megyünk értük. Nagy öröm mindannyiunk számára minden ilyen találkozás a gyülekezetben.

Testvéreinket betegségükben sem hagyjuk magukra. Ha otthonukban vannak, látogatjuk őket, életvitelüket segítjük. Figyelünk gyógyulásukra. Ha szakrendelőbe vagy kórházba utalnak valakit, útbaigazítást, tájékoztatást adunk. Kórházi tartózkodása alatt látogatásainkkal segítünk, hogy el tudja fogadni az új körülményeket, s mihamarabb felépüljön.

A gyülekezet számára is hasznosítottuk magunkat. A vendéglátás alkalmain

segítettünk, nemcsak az országos találkozó napjaiban, de bármilyen alkalmon szeretettel és tevékenyen részt vettünk.

Kerestük a kapcsolatot más gyülekezetek diakóniai csoportjával, Orosházán túl is. Diakóniai konferenciát szerveztünk. Vendégül láttuk a székesfehérvári testvéreket, a kiskőrösi csoport tagjait úgyszintén. Mi is viszonzottuk látogatásukat. Igen szép napokat töltöttünk együtt, nemcsak a munkáról számoltunk be egymásnak, de a gyülekezetek imádkozó szeretetét is tapasztalhattuk.

A közelmúltban meghívást kaptunk a mezőberényi gyülekezetből, hogy ők is megismerhessék a mi munkánkat. Beszámolóink nyomán ott is megszervezték a diakóniai csoportot. Velük is szeretnénk

kapcsolatot tartani, hogy útbaigazítással segíthessük át őket a nehézségeken.

Fontos alkalmat jelent az évente rendezett gyenesdiási diakóniai konferencia, ahová közülünk 4-5 személy ellátogat, és hitben feltöltődve tér vissza folytatni a sokszor nem könnyű munkát.

Aztán eljön a karácsony, amire jóelőre készülünk. Idősebb testvéreinknek egy-egy asztaldíszet készítünk, amivel felkérjük őket, s elvisszük a szeretet szavát. Az ünnepi gyertya fényénél érzik, hogy mindig szeretettel gondolunk rájuk, számíthatnak ránk. Karácsonyi látogatásunk feladata az is, hogy számba vegyük, ki nek milyen segítségre van szüksége.

TALENTUMOK – Hírek iskolánk életéből

Jubileumi nap – az iskola ünnepe

Május 20-án ünnepre gyűlt össze az iskola és sok-sok vendége. A jubileumi évnek nyilvánított 2005/2006-os tanévben ezen a szombati napon érkezünk el az ünnepi esemény orozat csúcspontjához, a jubileumi naphoz.

1992-ben indultak az első egyházi osztályok az egykori evangélikus gimnázium helyén álló iskolában, 1996-ban pedig – amikor felső tagozatba léptek – az iskola fenntartójává az evangélikus egyház vált, neve pedig Orosházi Evangélikus Általános Iskola lett. Erre a 10 évvel ezelőtti eseményre mint az evangélikus iskola újraindulására emlékeztünk május 20-án, egy nagyszerű napon.

10 órakor ünnepi istentisztelettel vette kezdetét a nap. Az orosházi evangélikus templomban szép számú gyülekezet vett részt ezen az alkalmon. Az igehirdetés szolgálatát Gáncs Péter, a Déli Egyházkerület püspöke végezte. Az istentisztelet keretében került sor a Nyugat-Békési Evangélikus Egyházmegye újraválasztott elnöksége, Ribár János esperes és Koszorús Oszkár felügyelő beiktatására is. Ezt követte az iskola ünnepi közgyűlése, ahol köszöntések hangzottak el.

A jubileumi nap programja az iskolában folytatódott tovább, harangszente-

léssel. A gyülekezet „születésnap ajándéka” már egy ideje lázban tartotta a diákokat: egy 44 kg-os harang került az iskola I. emeletére, mely az egész lépcsőházból látható, és az egész épületben jól hallható. A harangot Erdélyben öntötték, rajta ugyanaz az íge olvasható, mint ami a zombai harangon is szerepel: „*Mindeddig megsegített minket az Úr!*” [1Sám 7,12]. Ez a harang szimbolikus szerepű: egyrészt a kapcsolatot jelenti a mai gyülekezettel, a templommal, másrészt jelképezi az összetartozást az elődeinkkel, hiszen az iskola ugyanazon az úton szeretne járni, mint a korábbi evangélikus iskolák a városalapítás óta.

Délután 3 órakor „fiatal öregdiákok” lepték el az iskolát: a 2004-ben és 2005-ben végzett gimnazisták jöttek el, hogy az iskolaudvaron emlékfákat ültessenek el. Ezt követően történt meg a vendégek jelenlétében az egykori evangélikus iskolai tanítók és tanárok emléktáblájának leleplezése. Megemlékeztek ennek keretében valamennyi, az államosítás előtti orosházi evangélikus iskolában dolgozó pedagógusról: a tanítókról, a gimnáziumi tanárokról, az előkészítő évfolyam tanáraitól, a leányfelügyelőkről és hitoktatókról is.

A nap fénypontja a 4 órakor kezdődő gálaműsor volt az iskola dísztermében. A program a jubileumi pályázat díjátadásával kezdődött, amikor az I. helyezett diákok vehették át jutalmukat. Az ünnepi gála színes műsorának összeállításában sok pedagógus segédkezett: néptánc, hangszeres zene, énekkari szereplés, versek és szónoki beszéd tette változatossá, érdekessé és egyben emelkedetté a jubileumi nap zárását.

Mi minden volt még ezen a napon? Nem lehet felsorolni azt a sok örömteli pillanatot, ami a találkozásokat kísérte: itt voltak – személyesen is, de gondolatban is – mindazok, akik 10 évvel ezelőtt segédkeztek az iskola újraindításánál. A kivetítőn látott régi képek sokak számára felidéztek az orosházi evangélikus iskola elmúlt évtizedét, de ezt tették a diákok alkotásai is, amelyeket a III. emeleti kiállításon lehetett megtekinteni.

A résztvevők emlékül könyvjelzőt, emléklapot és az iskola jubileumi újságát vihették haza – szívükben pedig a szép emlékeket és a folytatódó iskolatörténet reményét.

KILIÁN SZILVIA

Az iskola jubileumi pályázatának eredményei

Az iskolánk újraindulásának 10. évfordulója alkalmából kiírt iskolatörténeti pályázatra általános iskolások és gimnazisták adhatták be munkáikat képzőművészeti alkotás, vers, novella vagy esszé formájában. A pályázat lehetséges témái voltak: „Az én iskolám”, „A régi iskolák”, „Győry Vilmos”, „Tanáregyeniségek”.

Leginkább a fiatalabbakat mozgatta meg a lehetőség: 4 vers és 11 esszé érkezett a bírálókhoz. A rajz- és képzőművészeti pályázatra érkezett alkotásokból rendezett kiállítást a jubileumi napon tekinthették meg a 3. emeleti folyosón. Az I. helyezettek oklevelet és könyvjutalmat vehettek át.

A JUBILEUMI PÁLYÁZAT DÍJAZOTTJAI

KÉPZŐMŰVÉSZETI ALKOTÁSOK

1–4. osztály:

- I. díj: Quintz Boglárka 4. osztály
- II. díj: Magon Lilla 3. b
- III. díj: Veres Bence és Balázs Kitti 2. a
- Küldöndj: Tóth Kitti 4. osztály

5–6. osztály:

- I. díj: Páli Csilla és Szemenyei Csilla 6. a
- II. díj: Vincze Délia 6. a
- III. díj: Fülöp Sarolta, Lőscher Ágota, Horváth Angelika és Hajdú Petra 5. b
- Küldöndj: Nagy Dániel 6. b

7–10. osztály

- I. díj: (megosztva) Buicza Krisztina 7/6 és Tóth Attila 8/6
- II. díj: Farkas József 8/6
- III. díj: (megosztva) Albert Attila 7. oszt. és Ágoston Ádám 7/6
- Küldöndj: Kuzma Róbert, Nagy Tamás, Oláh Gábor, Szijgyártó Ádám, Tóth Gabriella, Vigyikán Péter és Zsadony Odett 7. osztály

ESSZÉÍRÓK:

- I. díj: Palcsek Balázs 4. osztály

Újabb szónoki siker

Most már joggal és büszkén mondhatjuk, hogy iskolánkban a szónokképzés jó és eredményes úton halad. Ez mindenképpen bizonyítja, hogy a tehetséggondozásnak eme része, a befektetett munka szinte minden évben kiváló eredményt is szül.

Évek óta rendszeres résztvevői vagyunk az Ordass Lajos Országos Szónokversenynek, de az Édes Anyanyelvünk Országos Nyelvhasználati Versenyen sem kell szégyenkeznünk. Nem kell, mert országos díjakat hozunk haza minden évben.

Érdemes egy kis leltárt végezünk e tekintetben, mert az eredmények felmutatása további sikerekre ad ösztönzést. Az Ordass Lajos versenyen 2003-ban és 2004-ben Arany Mihály szerzett I. helyezéseket, s mindkét alkalommal meghívták az egyetemisták és főiskolák Kossuth Lajosról elnevezett retorikai versenyére is, ahol különdíjakban részesült. Arany Mihály 2004-ben az Édes Anyanyelvünk Nyelvhasználati Versenyen is országos helyezést ért el, és Kazinczy-érmet hozott haza. 2005-ben Lencse Balázs nyert II. díjat Bonyhádon, ugyancsak 2005-ben Bugyi Tímea – miután megnyerte a megyei I. helyet az Édes Anyanyelvünk Nyelvhasználati Versenyen – bejutott a sátorlajújhelyi országos döntőbe.

Az idén áprilisban ismét sikert értünk el az Ordass Lajos Országos Szónokversenyen, hiszen Héjja Márk, 10/6-os diákunk hozta haza az I. díjat. Ő már tavaly is jeleskedett, hiszen a József Attila-évforduló alkalmára kiírt országos esszéíró pályázaton szintén I. díjat kapott.

Reméljük és bízunk abban, hogy sikereinket folytatni tudjuk, hiszen kiváló ígéreteink vannak.

FÜLÖP BÉLA
magyartanár

Mi a játék szerepe társadalmunkban?

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!
Tisztelt Hallgatóság!

Amikor egy gyermek megszületik, olyan, mint aki az égből jött: angyal. Érintetlen, tiszta, eredeti, közvetlen, ártatlan, őszinte. Burokban él, nincs meg benne a felnőttek által eltorzított világ képe, nincsenek előítéletei, nincsenek földi bölcseletei, nincsen tudása, még nincsen semmije. Csak ámul, szeret, rosszat felejt, örül és... játszik. Játszik reggeltől estig fáradhatatlanul. Mindnyájunkban ott él tudat alatt a hajdani gyermek, ha a világ szűrítő hatása el nem ért bennünket és a játékot másként nem értelmezzük. Ezek tükrében kívánok választ keresni beszédemben arra, hogy miként épít és rombol egyszerre ez a roppant titokzatos, mélységes, megfoghatatlan tünemény.

A játék fogalmán alapvetően valami olyan tevékenységet értünk, amely művelőjének vidámságot, felszabadultságot, örömet ad. Az ember életét végigkísérő lételemnek mondható ez. Megszületésünk után nem sokkal játszani kezdünk. Ez a világgal való ismerkedés legelemibb és legtermészetesebb formája. Tanulni a legkönnyebben és legegyszerűbben játékosan tudunk. Játék közben megszűnik körülöttünk tér és idő, teljesen belemerülünk tevékenységünkbe, mert élvezük azt, amit teszünk. Nagy tudósok, zsenik vallották azt, hogy egy adott kérdésre a választ olyan őszerejű érdeklődéssel keresték, mintha kíváncsi gyermekek lettek volna. Ez az önfeledtség jelenti az ismeretszerzés legtisztább formáját, amelyhez természetesen hozzátartozik a játék. Később, mikor a gyermek felnőtt, nem hagyja abba a játékot, csak más eszközökkel elégíti ki *homo ludens*-i mivoltát: dobókocka helyett bankókat szorongatva kezében spekulál, hogy tőkéjét hova is fektesse be; játék kard helyett mikrofont markol, s politikus néven élvezi a hatalmi harcok izgalmait; építőkockák rakosgatása helyett igazi épületeket épít építész-mérnökként. Aki gyárban dolgozik egy futószalag mellett, miután hazamegy, fiával, lányával kezd el játszani. Mindenképpen át akarja menteni felnőtt világába gyermeki énjének egy részét, mert a játék vágya motiválja az újbóli előre- és előbbre haladásban. Ezért kijelentem, hogy társadalmunk működésének egyik mozgatórugója a játék, ami nélkül elképzelhetetlen lenne az oktatás, a tudomány, a művészet, a gazdaság és sok más életterület létezése és fejlődése.

Azonban vizsgáljuk meg egy másik megközelítésből is a témát! Elmegyek egy szórakozóhely előtt, s az ablakban életunt embereket látok, akik úgynevezett *játékgépek*be szórják utolsó fillérjeiket. Olvasom az újságokat, melyek tiltott pilótajátékok leleplezéséről adnak tudósítást. Nem is kell kinyitnom őket, tudom, hogy a 28. Nyári Olimpiai Játékok meg a magyar doppingbotrányoktól volt hangos.

Tehát kijelenthető ezen példák alapján is – s ennek szintűgy hangot kívánok adni –, hogy korunk világában nincs helyén a játék szerepe és módja: lehet szenvedély tárgya, okozhat nyomort, halált és minden más rosszat. Ahogyan szólhattam a jó oldaláról, úgy szólhatok most a rosszról is. A játék nem csak szabadságot, de ugyanúgy rabságot is ad, ha nem választjuk meg megfelelően mértékét és mibenlétét. Észre sem vesszük, de ilyen esetben már a szerencsejáték játszik velünk. A társadalomból kiszakadtak közül azt mondja egy intézetbeli fiatalember: „Játékból próbáltam ki, milyen a drog”. Így szól egy híd alatti hajléktalan: „Játékból kártyáztam el a házamat.” És imigyen egy romantikus lelkű, tolokocsis férfi: „Játékból, virtusból próbáltam meg felmászni egy kötélén a szeretett hölgy ablakához.” Ezen emberek „játékának” ára van, mert az emberiség többi részének kell gondoskodnia róluk, így egy egészséges társadalom működését megakadályozzák. Ezen érvek alapján megállapítható, hogy a játék vadhajításai ugyanolyan mértékben játszanak szerepet a közösségi életben, mint a még korábban említett, valódi játék. Sajnos ezzel is számot kell vetnünk.

Mindebből következik, hogy a játék komoly dolog, nem lehet elhanyagolni. Ügyelnünk kell arra, hogy miként játszunk. A játék, a játékoság a világ életének megőrzője, fűszere, színe. Mindig velünk van, életszükséglet. Gondolják csak el, a játék itt van e teremben is! Ha teszem azt, szónoki beszédemet nem találják elég érdekesítőnek, kezüket összekulcsolják, s hüvelykujjaikkal elkezdnek körözni, malmozni, vagyis játszani. Mivel nem szeretném, hogy ez bekövetkezzen, ezért ezennel zárom gondolataimat. Köszönöm megtisztelő türelmüket!

HÉJJA MÁRK
szónoki beszéde

Finn vendégek iskolánkban és gyülekezetünkben

Aprilis 27-e és május 1-je között finn testvérgyülekezeti csoportot köszönthettünk Orosházán. A tampere-härmäläi gyülekezetből tizenhárom (17 és 25 év közötti) fiatal érkezett két felnőtt kísérelével: Päivi Repo lelkésznel és Päivi Ranta gyülekezeti ifjúsági munkatárssal.

Annak oka, hogy finn testvéreink ezúttal a megszokottnál korábban és ifjúsági csoporttal érkeztek az volt, hogy az oktatási időszakban fiatalokkal szerettek volna bepillantást nyerni iskolánk és gyülekezetünk életébe. A diákok közötti kapcsolatfelvétel segítése céljából így a magyar vendéglátóiskolánk tanulói közül kerültek ki.

Április 27-én csütörtökön kora délután érkeztek meg a vendégek Orosházára. Az iskolai fogadás után a csoport tagjai a délutáni folyamán templomunkkal – a vállalkozóbb kedvűek a templomtorny magasából is vethettek egy pillantást a városra – és a városközpont látnivalóival ismerkedtek meg. Pénteken délelőtt az iskolában folyó oktató-nevelő munkát figyelhették meg közelebről vendégeink: az iskolát Jantos Istvánné igazgató mutatta be, majd a finn diákok egy tanórán vettek részt. Ezután a vendégek az iskola dísztermében műsorral ajándékozták meg a tanárokat és diákokat: bemutatták Tamperét, finnifjúsági

énekeket hallhattunk, valamint egy pantomim-bemutatót és az egyik fiatal által forgatott kisfilmet láthattunk. Viszonzásul a magyar diákok részéről a 2. osztály, valamint a harmadikosok és a negyedikesek csoportja mutatta be remek néptánc-tudását a vendégeknek. A délutáni képtárlátogatás és szabadidő után este az iskolai diákklub életét ismerhették meg a finn diákok.

Szombaton a kirándulásé volt a főszerep: Szegedet és az ópusztaszeri Nemzeti Történelmi Emlékparkot látogattuk meg. Szegeden a belvárosban tettünk sétát Hajdu Attila tanár úr idegenvezetésével (a vendégek még láthatták az éppen levonuló árvizet). Ópusztaszeren az emlékpark látnivalói közül a skanzen mellett elsősorban a Feszty-körkép gyakoroltnagyhatást a finn fiatalokra.

Szegedről hazatérve az este folyamán egy közös koncert keretében alkalom nyílt arra, hogy a gyülekezeti ifjúságikörben is jobban megismerjék egymást a fiatalok. A jó hangulatú estén ismét láthattuk az iskolában nagy sikert aratott pantomimet, majd finnek és magyarok énekeltek felváltva. Az este csúcspontja a spontán daltanulás lett: Ribár János esperes úr ötlete nyomán a másnapi istentiszteletre sikerült egy közös éneket választani, amelynek finn, illetve magyar szöve-

gét a fiatalok lelkesen tanították meg egymásnak.

Vasárnap istentiszteletünkön vettek részt vendégeink, akik közül többen is szolgáltak a liturgiában. Az istentiszteleten került sor a harmäläi gyülekezet adományának átnyújtására is, mellyel finn testvéreink a gyülekezetünkben folyó ifjúsági munkát, valamint az orgona felújítását támogatják. Délutánra a vendéglátó családok szerveztek programot.

Május 1-jén délben az iskolában került sor a búcsúebédre, majd a búcsúzásra. Vendégeink Budapest felé indultak, ahol még két napot töltöttek el a visszautazás előtt. Bár búcsút intettünk egymásnak, a kapcsolattartás folyamatos: néhány nappal ezelőtt díszes levélben érkezett köszöntés és gratuláció iskolánk 10 éves jubileuma alkalmából finn testvérgyülekezetinktől.

E sorok írója (aki tolmácsként segítette a kommunikáció gördülékenyebbé tételét) ezúton mond köszönetet mindenkinek, aki a szervezésben, ellátásban, szálásadásban, vagy bármilyen más módon hozzájárult ahhoz, hogy vendégeink ott-hon érezzék magukat közöttünk.

Näkemiin kahden vuoden päästä! – Viszontlátásra két év múlva!

RÉVÉSZ RITA

 Folytatás a 14. oldalról

Továbbra is igyekszünk megfelelni a vállalt feladatoknak. Szeretettel kérjük az e sorokat olvasó testvérektől, ha tudnak olyan egyháztagról, aki igényelné a segítségünket, értesítsenek minket, hogy mielőbb felkeressük, és elvihessük neki(k) a jó szót, szeretetet, segítő szándékot.

Szükségünk lenne a csoportban új tagokra is, akik vállalni tudnák ezt a szertetszolgálatot. Ezért aki indítást érez a hívásra, keressen meg minket. Minden hónap utolsó hétfőjén összejövetelt tartunk a gyülekezeti teremben, ahova elvárjuk a segíteni kész testvéreket. Szeretnénk, ha minél több idős testvérhez jutna el diakóniai csoportunk segítőkéz szeretete. „Isten szava világos: hirdessetek békességet minden embernek ezen a földön! Ennek érdekében merhetjük egy adott helyzetben azt cselekedni, amit tudunk.” [M. Stanch]

KOVÁCS TIBORNÉ

Ballagás és érettségi az evangélikus gimnáziumban

Agimnazisták számára mindig nagyon fontos esemény a középiskolai ballagás – ebben az esztendőben május 6-án, szombaton 10 órától került erre sor az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban. 43 végzős vett búcsút az alma matertől, ahol gimnazista – illetve nagyon sokan általános iskolás – éveiket is töltötték. Az eseményre készített meghívójukon ez az ige állt, mely most búcsúszó is lehet: „Menjetek el békességgel! Gondja van az Úrnak az útra, amelyen jártok.” [Bír 18,6]

Azonban a ballagás óta is sokszor megfordult már az iskolában a matrandusok, hisz május 8-án, hétfőn elkezdődött az érettségi vizsgájuk. Az első 2 hétben az írásbeli vizsgák próbáján estek

túl, majd június 19. és 22. között kerül sor a szóbelikre. A középszintű érettségit az iskolájukban teszik le, míg – a továbbtanulásuk érdekében – emelt szintű érettségire jelentkezettek (egy-egy tantárgyból) más iskolákban, idegen vizsgabizottság előtt is számot adnak tudásukról. Isten áldását, vezetését kérjük az előttük levő útra és próbatételeikre!

KILIÁN SZILVIA

SÁMUEL HÍRADÓ

KEDVES GYEREKEK!

A következő dátumokat nagyon jegyezzétek meg, mert ezeken a vasárnapokon *nem* lesz gyermek-istentisztelet, de a 10 órakerkezdődő gyülekezeti istentiszteletre szeretettel várunk Benneteket:

- Június 4-én pünkösd ünnepe lesz.
- Június 18-án a tanévzáró napja
- Július 2-án 10 órától tartunk családi istentiszteletet.

GYERMEKHÉT – NAPKÖZIS TÁBOR

A tavalyi évhez hasonlóan idén nyárra is szervezünk napközi tábort (Gyermekhetet) június 26–30-ig. A foglalkozások 14-18 óráig lesznek. A Gyermekhéten résztvevők számára az egyik napra kirándulást szervezünk. Jelentkezni lehet az óvó néniknél, tanító néniknél, hitoktatóknál és a lelkeseknek az erre a célra kibocsátott *jelentkezési lapon*, legkésőbb június 18-ig.

CSALÁDI NAP

A Gyermekhéthez kapcsolódóan július 1-jén (szombaton) Családi napot tartunk az evangélikus iskolában, jó idő esetén az udvaron. Az ebéd miatt ebben az esetben is *jelentkezési lapon kell a részvételi szándékot jelezni*, legkésőbb június 18-ig. A családok részére sorsolás is lesz. Nevezni legalább háromfős (apanya-gyermek vagy szülő-nagyszülő-gyermek) családoknak

lehet a helyszínen. Apukák részére pedig különböző sportolási lehetőséget biztosítunk (pl.: csocsó, darts, biliárd, foci). Figyeljétek a plakátokat és megtudhatjátok, milyen egyéb programok várnak rátok és családotokra ezen a napon!

CSALÁDI ISTENTISZTELET

A Gyermekhét és a Családi nap rendezvénysorozat záró alkalomára július 2-án (vasárnap) 10 órától fog sor kerülni egy *családi istentisztelet* keretében. Szeretettel várunk mindenkit a nyári programjainkra!

GYERMEKSAROK

Régi álmom valósult meg húsvét után, amikor a kisgyermekes birtokba vehették a Győry-teremben kialakított *gyermeksarkot*, amely kettős célt szolgál. Az egyik, hogy a gyermek-istentiszteleten részt vevő, de negyven percet végigülni még nem tudó kicsik számára elfoglaltságot biztosítsunk, és ezzel tegyük még barátságosabbá a templomi-istentiszteleti légkört. Másrészt azoknak a kisgyermekes családoknak szeretnénk segítséget nyújtani, akik a 10 órakerkezdődő gyülekezeti istentiszteleten szeretnének részt venni, de gyermekük miatt ez nehézkes. A gyermeksarokkal lehetőség nyílik arra, hogy a szülők a karzatról figyelemmel kísérjék az istentisztelet menetét, miközben gyermekük játékkal foglalja el magát. Hosszú távú céljaink közé tartozik a rendszeres gyermekfelügyelet megszervezése 10 órától, valamint a templomban folyó események kihangosítása a Győry-teremben (ehhez adományokat szeretettel kérünk a lelkesi hivatalba).

A gyermeksarok egyedülálló kezdeményezés ezen a vidéken, ezért hálásak vagyunk Istennek, hogy nálunk megvalósulhatott, és ha lassan is, de beszívárog a köztudatba ez a lehetőség. Adja Isten, hogy minél többen éljenek vele. Köszönetet mondunk mindenkinek, akik a megvalósulásban segítettek, és akik játékokkal és egyéb adományokkal hozzájárultak és járulnak a gyermeksarok működéséhez.

NAGY ERVINNÉ

Biztos kézben...

Kis óvodásainkkal együtt gyakran éljük át, hogy egyik kedves gyermekünk sorai érvényesek az óvoda mindennapi életére is, hiszen Isten megtartó, elhordozó szeretetét tapasztaljuk meg mindennapjainkban.

Feltámadás ünnepe utáni hetekben a gyerekek izgatottan készültekénekekkel, versekkel, gyermekdarabokkal az anyák napi köszöntésekre. Ezek a bensőséges, ünnepi alkalmak a csoportokban zajlanak. Így nyílik mód arra, hogy a gyerekek megmutathassák, mennyi mindent tanultak meg azért, hogy örömet szerezzenek. Ragyogó tekintettel, boldogan köszönték meg édesanyjuknak a gondoskodást, szeretetet. Hálatelt gyermeki szívvel mondták el, hogy tudják: Istennek köszönhetik, hogy vannak szerető szülei, van önfeláldozó édesanyjuk.

De a vidám készülődés nem ért véget. Májusban még két alkalomra készültek óvodásaink:

– Május 26-án 16 órakerkezdtek *nagy-csoportos óvodásaink*. Ilyenkor köszönnek el ünnepélyesen középsős és kiscsoportos társaik is a nagyoktól. Verssel és énekszóval búcsúztatjuk az iskolába menőket, akiket mindig szívesen várunk vissza óvodánkba.

– A legszebb, már hagyományosnak nevezhető alkalom volt mindannyiunk számára a *tanévzáró istentisztelet pünkösd-hétfőn 10 órakerkezdtek a templomunkban*. Erre az ünnepi alkalomra is nagy izgalommal készülünk, hiszen be kívántuk mutatni a gyülekezet tagjainak, hogy a sokoldalú fejlesztésnek köszönhetően mennyit fejlődtek, ügyesedtek gyermekeink egy év alatt.

Az év vége számunkra nem jelenti azt, hogy bezár az óvoda, hiszen csupán a nyári nagytakarítás 4 hete alatt nem tudjuk a gyermekeket fogadni.

El kell mondjuk a kedves Testvéreknek, hogy megnehezültek az óvoda anya-

gi lehetőségei, de ennek ellenére – hála a gyülekezet és az országos egyház vezetőinek –, *biztos kézben* tudhatjuk óvodánkban a legkisebbek keresztyén hitre nevelésének ügyét.

Köszönetet mondunk minden eddigi segítségért és kérjük minden kedves testvérünk további imádságos szeretetét, támogatását. Tudjuk, hogy a címben jelzett énekünk valóság számunka a mindennapokban is:

*„Biztos kézben van az életem
az én Uram híj kezében,
Csillagnak sem jobb az égen,
kismadárnak a fészében.”*

Az óvoda minden felnőttje és gyermeke nevében áldott pünkösdöt kívánunk nagy szeretettel mindenkinek!

RÉVÉSNÉ TÓTH ERZSÉBET
óvodavezető

Előrettekintés

Még nem késő az áldozati vasárnap

Igaz, pünkösd 1. napjára (június 4.) hirdettük meg *orgonánk megmentése* érdekében az áldozati vasárnapot, és Harangszó újságunk ugyancsak pünkösd 1. napján jelenik meg, de mégis szeretettel és kéreccsel fordulunk mindenki felé, mert jelentős javításra, felújításra szorul ez a régi hangszer, amely mindig csodálatos lelki hangulatot teremt az istentiszteleteken vagy orgonakoncertek alkalmával. Május hónap folyamán borítékokat küldtünk szét a gyülekezetben, kérve az adakozást erre a célra, de e sorokon keresztül is szeretettel és reménységgel szólítunk meg bárkit, aki megérti egy orgonahangszer jelentőségét és fontosságát, nemcsak a templomi életben, hanem a város érdekében is. Orgonánk javítására előreláthatólag – mert bízunk a gyülekezet és a jószívű, zeneszerető emberek adakozókészségében – szeptember folyamán kerül sor.

Óvodai évszóró

Pünkösd 2. napján, június 5-én 10 órai kezdettel lesz óvodánk évszórója. Az intézmény vezetősége és munkatársai (az egyházközség vezetőségével közösen) szeretettel várják a gyülekezet tagjait erre az ünnepségre. Helyszíne a templom, s a műsort az óvodás csoportok adják. Az évszórót Révész Józsefné óvodavezető és munkatársai készítik elő. Igével és áldással Nagy Ervinné lelkész szolgál.

Iskolai tanévzáró

A 8. osztályosok ballagása június 17-én, 9 órakor kezdődik, és másnap, június 18-án 10 órakor kerül sor a diákok és taná-

rok által várva várt tanévzáró istentiszteletre ősi evangélikus templomunkban. Ezt követi a tanévzáró ünnepség, amikor értékelő- és ünnepi beszédet mond Jantos Istvánné igazgató, s szép műsor gazdagítja az alkalmat. A megérdemelt jutalmak kiosztása is ekkor lesz.

Egyházmegyei közgyűlés

Június 10-én 9 órai kezdettel kerül sor templomunk Győry-termében a Nyugat-Békési Evangélikus Egyházmegye alakuló közgyűlésére. Az egyházmegyei elnökség beiktatása május 20-án megtörtént, most pedig a megyei közgyűlésre kerül sor. A beiktatott elnökség hívja össze a közgyűlést, amelynek tagjai a beiktatott vagy megbízott parókus lelkészek, gyülekezeti felügyelők, és lelkesi állásonként egy-egy, a gyülekezeti közgyűlésen megválasztott és megbízott, ún. egyházmegyei küldött. A közgyűlés fő napirendi pontja az elnökség megválasztása után (gyülekezeti közgyűléseken történt a tavasz folyamán) az egyházmegyei tisztségviselők megválasztása.

Egyházkerületi lelkészcsaládok konferenciája és találkozója Bonyhádon

Június 15–17. között kerül sor a már hagyományos konferenciára Bonyhádon, amikor lelkészházaspárok és -családok találkoznak egymással az ige körül, és közös gondolataikról, feladataikról beszélgetnek, előadásokat, áhítatokat hallgatnak meg (e sorok íróját is megtisztelték a szervezők egy péntek esti áhítat megtartásával). Akik szükségét érzik a testvéri közösséghez való tartozásnak, ál-

talában részt vesznek ezeken a találkozókön, ha nem is végig.

A keresztyénység és a pénz

Június 20-án, kedden délelőtt erről az izgalmas és nyugtalanító témáról kell evangelizációs előadást tartanom Balatonszárszón, a Református Konferencia-központban református, evangélikus, metodista, baptista lelkészek előtt. (R) Izgalmas, nyugtalanító és kényes kérdés. Mk 10,17kk (és par) szerint a gazdag (ifjú) ember is a pénze, vagyona miatt vétette el az üdvösség kérdését. „Könnyebb a tevének a tőfokán átmenni, mint gazdagnak az Isten országába bejutni.” [Mk 10,25] Ám Jézus ún. szegénységet sem hirdetett: „én azért jöttem, hogy életük legyen, sőt bőségben éljenek.” [Jn 10,10b] Mi a járható út?

Szélróza

Az Evangélikus Egyház ifjúságának nagyszabású találkozására kerül sor július 19–23. között Szolnokon, amelyet plakátokon is hirdettünk, s a lelkészek is szerveznek. Az alkalom igei mottója „Tenyereimbe véstelek” (Ézs 49,16) lesz.

Alkalmak nyáron is

Pünkösd ünnepe után következik a „Szentháromság ünnepe” (fehér oltárterítő), amikor erről a szentséges titokról – Atya, Fiú, Szentlélek – emlékezünk meg és tisztelgünk fenséges színe előtt. Majd november végéig minden vasárnapot így nevezünk: Szentháromság ünnepe utáni valahányadik vasárnap (zöld oltárterítő), egészen advent első vasárnapjáig.

RIBÁR JÁNOS szerkesztő

Egyházmegyei Gyermeknap

„Engedjétek hozzám jönni a kisgyermeket...” – Jézus ezen szavai adták az Egyházmegyei Gyermeknap igei mottóját. 2006. április 22-én közel 300 gyermek és felnőtt gyűlt össze Csabacsúdon, hogy egy emlékezetes napot töltsenek el együtt. Már korán reggel nyüzsgés töltötte meg a csabacsúdi parókia kertjét.

A lelkészné (Láng Emese) izgatottan kísérté figyelemmel a készülődést: minden és mindenki a helyén van-e? Vidám gyermekzene töltötte be hívogatóan a templom előtti teret, és hirdette: itt valami történni fog.

A regisztráció és a kezdő áhítat után különböző programok várták a résztvevőket. Akik szívesen versengenek, azokat akadályverseny várta. A többiek számára különböző kézművesasztalok, lovas kocsis és a szomszédos játszótér nyújtott szórakozási lehetőséget.

Ebéd után a Palánta misszió húsvéti bábelőadása biztosított felejthetetlen élményt. A napot pedig jó hangulatú szalonnasütés zárta.

Ezúton mondunk köszönetet mindazoknak, akik bármilyen mértékben és formában hozzájárultak a nap sikeréhez. Külön köszönet illeti Láng Emesét és Láng Pált, akik fáradhatatlan energiával megszervezték és lebonyolították az Egyházmegyei Gyermeknapot.

NAGY ERVINNÉ
egyházmegyei
ifjúsági felelős

NÉPEGYHÁZI HÍREK

Összeállította: Pleskó Józsefné

KERESZTELÉSEK (3 éven aluli gyermekek)

Péter Levente és Baranyai Ágnes fia:

LEVENTE 2006. április 16.

Varga Balázs és Hangya Veronika leánya:

DIÁNA 2006. április 16.

Celuska László és Csepregi Alícia leánya:

VIKTÓRA STELLA 2006. április 16.

Fucskó Ferenc és Nagy Gabriella leánya:

KITTI 2006. április 29.

Vörös Attila és Bába Szilvia fia:

CSONGOR 2006. április 30.

Dr. Szabó Előd Zala és Dr. Balog Edina fia:

DOMONKOS CSABA 2006. május 6.

Rusz Tamás és Nagy Mariann fia:

TAMÁS MÁRK 2006. május 21.

ISTEN ÁLDÁSA LEGYEN A GYERMEKEKEN ÉS CSALÁDJUKON!

HÁZASSÁGKÖTÉSEK

Csőryei Ákos és Horváth Andrea 2006. április 16.

Szász Zoltán és Lőrinczi Mónika 2006. május 13.

ISTEN VEZESSE ÉS IRÁNYÍTSA ŐKET ÉLETÚTJUKON
ÉS SEGÍTSEN MEGTARTANI FOGADALMUKAT!

TEMETÉSEK (2006. február 23.–2006. május 18.)

Aklan József (94) · Bús László Sándor (66) · Szűcs Józsefné
Miavec Irén (74) · Csete Erzsébet (85) · özv. Móri Antalné
Farkas Rozália (87) · Ács Imre (96) · Fehér János (48) · id. Darók
József (71) · Dr. Farkas Pál (76) · Hári Jánosné Horváth Zsuzsanna
(97) · Berta Károlyné Csizmadia Julianna (86) · özv. Szedlacek
Mihályné Szemenyei Etelka (87) · Varga Mihály (53) · Laczi
Sándorné Matuska Ilona (76) · Paulik Dezső (77) · Gelegonya
Sándorné Domsik Margit Ilona (81) · Nyikorás Lászlóné Sin Mária
(84) · Szabó Lajosné Tóth Julianna (85) · Dr. Elek Lászlóné
Pukánszki Jolán (84) · Boros Jenő (78) · Hallai Józsefné Valaszka
Zsuzsanna (81) · Jankó Béláné Nyigri Julianna (84) · Csizmadia
Lajosné Szlopoczki Etelka (82) · Sonkolyos Béláné Szekeres
Zsuzsanna (84) · Dr. Baranyai Kálmán (83) · Jároli Pálné Kovács
Róza (93) · Bánki Horváth Lajos (82) · Katona Istvánné Madarász
Margit (75) · Szimonidesz István (83) · Kovács Mihályné Zalai
Katalin (63)

A VILÁG PEDIG ELMŰLIK [...] DE AKI AZ ISTEN AKARATÁT CSELEKSI,
MEGMARAD ÖRÖKKÉ. [1Jn 2,17]

Gyülekezeti alkalmaink

- Vasárnap 9.00 óra: gyermek-istentisztelet.
- Vasárnap 10.00 óra: istentisztelet.
- Kedd 8.00 óra: reggeli áhítat.
- Csütörtök 14.00–18.00 óra: nyugdíjas klub.
- Csütörtök 18.00 óra: istentisztelet.
- Péntek 8.00 óra: reggeli áhítat.
- Szombat 18.00 óra: ifjúsági bibliaóra és ifjúsági gyülekezet.

Különösen az ünnepnapokra hívjuk fel a figyelmet (tízparancso-
lat: „Szenteld meg az ünnepnapot!”), de szeretettel hívogatunk a
hétköznapi alkalmakra is, részben a lelki erősödés, táplálkozás,
tisztálkodás, részben pedig a testvéri közösség állétele érdekében.

ADOMÁNYOK AZ „OROSHÁZI HARANGSZÓ” ÚJSÁGRA

2006. február 18.–2006. május 18.

Éliás Dávid és neje	4000
Motyovszki Éva	1000
Hajdú Géza (Budapest)	5000
Dr. Misurda Mihályné	2500
Pleskó Pál	2000
Dominkó Sándor	2000
Szász Zoltán	2000
Bor Károlyné	1000
Kilián László és neje	1000
Görbics Mihályné	1000
Berta Sándorné	1000
Herczeg Jánosné	1000
Kovács Lajos és neje	500
Horváth József	1000
Gaál Erzsébet	1000
Szabó Jánosné	500
Szula Mihályné	2000
Csizmadia István és neje	1000
Nemes Endréné	1000
Németh Ferencné	2000
Dr. Farkas Péter (Budapest)	5000
Gulyás Sándorné	1000
Verasztó Józsefné	1000
Berta Imréné	1000
Tóth László (Szeged)	2000
Szabó Erzsébet	4000
Marosvári Istvánné	1000
Tóth Bálintné	1000
Hajnal Evangélikus Óvoda	3000
Cziráki Katalin	2000
Evangélikus Leánygyülekezet (Szentetornya)	2000
Veres Zoltán és neje	2000
Tompa Pál	1000
Dr. Kiss A. Sándor (Szeged)	2000
Kunos Zoltán	1000
Kabódi Erzsébet	2000
id. Csete Sándorné	5000
Poór Györgyné	1000
Tóth Lenke	2500
Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium	4000
Fábián Lászlóné (Budakalász)	2720
Czikora Lajos	1000
Sonkolyos Dezsőné	1000
Dr. Horváthné Csepregi Terézia	1000
Csepregi Imre és neje	1000
Zsíros Ibolya	2000
Kátai Mihályné	1000
Németh Bálintné	1000
Pataki Etelka	1000
Dr. Gulyás Mihályné	2000
Bencze Géza és neje	40000
Pál Istvánné	1000
Sitkei János	2000
Pusztainé Nagy Erzsébet	500
Tóth Sándorné	1000
Csomor Ferencné	1000
Petrikné Dános Mária	1000
Dr. Balogh Katalin	2000
Szekeres Józsefné	1000
Apagyné Gáspár Jolán (Budapest)	1000
Gáspárné Holeczka Jolán (Budapest)	1000
Dénes Lóránt (Budapest)	10000
Szita Mihály (Kiskunfélegyháza)	2000
Dr. Fehér Dezsőné Dr. Ravasz Magda (Budapest)	2000
Dr. Hajdú Mihály (Budapest)	2000
Faludiné Szita Margit (Budapest)	500
Baranyai Béla (Hódmezővásárhely)	1000
Musztafáné Horváth Györgyi (Szeged)	2000
Győri Józsefné (Szeged)	4000
Dr. Györgyi Sándor (Budapest)	2000
Pintér János (Szombathely)	2000
Benkő Istvánné (Salgótarján)	2000
Horváth Katalin (Budaörs)	1000
Záhonyi Lóránt (Budapest)	500
Csákö Gyuláné (Budapest)	4000
Név nélkül, de Istennél tudva lévő 12 testvértől	15100

Orosházi
HARANGSZÓ

Kiadja: az Orosházi Evangélikus Egyházközség (5900 Orosháza, Thék E. u. 2.) ·
Felelős kiadó: Ribár János lelkész, esperes és Koszorús Oszkár egyházmegyei fel-
ügyelő · **Tördelőszerkesztő:** Szatmári László · **Nyomtatás:** Iniciale Bt., Orosháza